

Gbanj dieke Pɔɔli die dɪ maaguna a yɪ Romi tɪj vuosi wɔnna

¹ Gbanjku gie nyɪj wa manɪj Pɔɔli vuodieke dɪ yine Yisa Masia tuntuntu, ta bi yi tuntuntu dieke Njɪmɪj dɪ vɔarɪna dɪ n mɔsɪ ɔ wɔvɪunaha jigin mana wa jigin.

² Njɪmɪj die wolɪj yɪ wa nɔvɔj yaa gamma ɔ wɔvɪunaha gie ma, ta ɔ naazɔvɔlɪj die dɪ mɔsɪlha, sɪba a maaguna dene ɔ kasi gbanjku ma wa.

³ Wɔvɪunaha gie daga yaa gamma ɔ Bɔa wa; wɔnɪj ɔ yine tɪ Yɔmɔtɪen Yisa Masia; die ɔ bɪrɪj wa vuota, ta ba mɪrɪ wa ɔ yi naan Davidi haagɪj,

⁴ ta Halɪkastka die dɪ dagɪ anɔj hagɪrɪj dɪ Yisa sen yiwɔ Njɪmɪj Bɔa ɔ kumbu hagɪj wɪa.

⁵ Ʋ wɪa Njɪmɪj die dɪ yɪ mɪj sien dɪ n yi ɔ tuntuntu, ta man nagɪ ɔ saan a gara buurɪj mana jigin, ta vasa ba yie wo yada ta tuose ɔ nɔvɔj.

⁶ Nɪnɪj vuodiekemba dɪ benne Romi ma wa gbanj gutɪ wa vuodiekemba Njɪmɪj dɪ wana dɪ ba bɪrɪj Yisa Masia sɪtɪ wa ma mɪj.

⁷ Die wɪa n maaga gbanjku gie a yɪa nɪ vuodiekemba mana dɪ benne Romi tɪj ma, ta Njɪmɪj dɪ cho nɪ ta wa nɪ dɪ nɪ yi ɔ gbanj gbanj ɔ vuosi wa. Tɪ Chɔɔj Njɪmɪj anɔj tɪ Yɔmɔtɪen Yisa Masia sunjɪ nɪ ta yɪ nɪ sɔgɪɔvɔgɪj.

Pɔɔli die dɪ waasɪna Njɪmɪj dene

⁸ Wudieke n yaalala dı n woliŋ balı wɔnna, n waasa Nmuŋ Yisa Masia saŋ ma, nı mana wıa, dama tıngbaŋka gie vuosi mana wɔmma nı yada ka wıa.

⁹ Nmuŋ yine n siaratien dı n ka va Nmuŋ juusuŋ nı wıa. Wɔnuŋ ɔ yine vuodieke n juannana aŋaŋ n suŋ mana ta muɔla wɔwɔnaha yaa gamma ɔ Buɔ wa ma.

¹⁰ Maŋ keŋ juusa Nmuŋ saŋa mana, n ŋaŋ juusu wa muŋ dı dı yi ɔ duŋuɔ, ɔ yı muŋ sien aŋ n keŋ kaagi nı.

¹¹ N faasi yaala n suŋŋi nı aŋ nı tuo Nmuŋ Halıkasıka piini dieke dı baŋ vaa nı muŋŋı a zie ta yaa haŋıuŋ ɔ dıusuŋ ma.

¹² Wudieke n dagınana wa yiwo naa, dı manıuŋ aŋaŋ nuuŋ vuodiekemba dı yine yada wa nan buagi a kpaŋıuŋı taŋ tı yada ka ma.

¹³ N nımbalı, n yaala nı suɔma dı n mıya muŋ saŋa pam dı n keŋ kaagi nı ama wıa a taŋ dı kaga muŋ. N yaala n yi vuodiekemba dı benne nı jıgıŋ tı Yɔmuɔtien suuı suɔba n yine vuogaasi jıgıŋ dene wo.

¹⁴ Dı yiwo talası dı n balı vuosi mana wɔwɔnaha wıa, vuodiekemba nine dı yuorine aŋaŋ vuodiekemba nine dı kana ka yuoriye, aŋaŋ vuodiekemba dı yalla yıaŋ aŋaŋ vuodiekemba dı wone yıaŋ.

¹⁵ Die wıa maŋ cheele dı n muɔlı wɔwɔnaha a yı nuuŋ vuodiekemba dı benne Romi tuŋ ma.

Yisa wɔwɔnaha dı yalla haŋıuŋ dene

¹⁶ Viivi ka yalı muŋ n muɔlınana wɔwɔnaha, dama dı yiwo Nmuŋ haŋıuŋ dieke dı gbatınana vuodiekemba mana dı yine Yisa yada a taana; ka

wolin yiwo Juu vuosi sutu, ta bi yi buurin mana sutu.

¹⁷ Wovunaha daga di Nmij baari di vuon yiwo vuovuvu v nujja v yada yiile wa, genke nyuj wa yaaluj ma a yi vuodiekemba di yine Yisa yada, siba di maagina Nmij gbanju ma dene wo di, "Vuodieke di yine vuovuvu Nmij nujja v yadaka wa, di tien nan di yaa miivoli dieke di wone kpatuj."

Vuota mana di yalla bjan dene

¹⁸ Nmij dagi vuota di v ju wa sunyuvuj anaj ba, dama ba yie wubiatu ta ka di v sien, ta ba wubiatu di yaa vuosi di ka siba wusieke.

¹⁹ Nmij data ba tiba, dama wudieke di muna di vuota summa yaa gamma v ma wa, v yuori dagi ba muj.

²⁰ Sanja dieke Nmij di naanna tungbanja gie wo a ken tugj jinne, v naanju ma ba siba v beri dieke vuota nine di kana kaaj bjugi a ye, ta bi siba di v yaa hagu dieke di wone kpatuj, ta sen yi Nmij. Die wa, ba bi wo sien Nmij nujja a baaj baari di ba ka siba ba wubiatu.

²¹ Ba siba Nmij muj, ama ba ka yia wa julma dieke ba muna di ba yi wa, ta bi ka waasa wa. Ama ba sunanyile yiwo sunanyilibiatu, ta ba sugtu di suuli anaj wotogtu anaj lumuj.

²² Ba baari di ba yaa wa yian ama ba yiwo gaantuj;

²³ ba tunna mu ba jama Nmij dieke di benne sanja mana wa, ba vaya muj ta jama njuna diekemba vuota di wunsina a niasu vuota yaa nembisi yaa donisu yaa nyinvuuke.

24 Die wɔa N̄mɔŋ dɔ va ba, ta ba yie tontombiatɔ diekemba ba sugɔtɔ dɔ yaalala, ta yie viivi wɔa aŋaŋ taŋ.

25 Ta nagɔ wudieke dɔ yine N̄mɔŋ wusieke a taŋ, ta saagɔ yɔ ŋmɔnchɔbɔsɔ, ta tarɔgɔ a jɔama wudieke N̄mɔŋ dɔ naanna, ta vaa wɔnɔŋ N̄mɔŋ vuodieke dɔ naanna ha ta mɔ dɔ tɔ bɔrɔ wa wa yaa gamma haahuu wo. Wusie.

26 Die wɔa, N̄mɔŋ dɔ vaa ba, ta ba yie ba dɔŋŋɔ dɔ yalla viivi, ta ba hɔgɔba dɔ ka bɔ yaala ba dɔagɔma aŋaŋ dembisi ta yɔŋŋi a dɔaga aŋaŋ taŋ.

27 Die gbaŋ gbaŋ ta dembisi dɔ ka bɔ yaala ba dɔagɔma aŋaŋ hɔgɔba, ta yɔŋŋi dɔaga aŋaŋ taŋ, ta ba faasɔ yaa lola pam aŋaŋ taŋ. Dembisi dɔ yie nyinti ataŋ die dɔ yalla viivi aŋaŋ taŋ, die wɔa ba yese tɔbɔdatɔ dieke ba mɔna ba wɔbɔatɔtɔ wɔa.

28 Vuota die dɔ kana ka yaala ɔ sɔmma N̄mɔŋ wɔa, ɔ vaa ba aŋaŋ ba tumbiatɔ, ta ba yie tɔŋ dieke dɔ kana ka vɔna.

29 Ba sugɔtɔ suuliye mɔŋ aŋaŋ tumbiatɔ yiri yiri, sɔba bɔaŋ aŋaŋ halɔ, ta yie bɔaŋ a yɔa taŋ, ta yaa sugɔbɔaŋ, ta kva taŋ, ta waga aŋaŋ taŋ, ta chɔba ŋmɔnchɔbɔsɔ, ta yile wɔbɔatɔ a yɔa taŋ, ta gaara taŋ kvasɔ,

30 ta bala chɔɔsa taŋ, ta yi N̄mɔŋ dataasɔ, ta zɔa wa taŋ, ta yaa kalinbaani, ta kule, ta yaala sieti dɔ ba yi bɔaŋ, ta ka yɔa ba chɔalɔŋ aŋaŋ ba nɔlɔŋ jɔlɔma;

31 ta bɔ wo yɔaŋ ba ma, ta ka bɔ bala wusie, ta wo choti ta ka chɔga zɔɔlɔŋ.

32 Ba sɔba a baarɔ N̄mɔŋ mɔraha dagɔya dɔ vuodiekemba dɔ yinene wɔaha gie nyɔarɔ yiwo

kuŋ, ama hanuŋ ba ko yie, ta bɪ yaa sɔgɪfaluŋ aŋaŋ vuodiekemba dɪ yinene he wo.

2

Nmɪŋ sariya diile wɪa

¹ N zɔamba, dɪ yi nɪ die vuosi sariya, fɔ sɪ die mana kaanɪ bɪaɪ baari ka yi bɪaŋ. Dama dɪ yi fɔ die vuosi sariya ama ta yie wudieke ba yinene gbanɪ gbanɪ, die nɪŋ, die fɔ gbanɪ gbanɪ fɔ sariya.

² Tɪ sɪba a baari Nmɪŋ nan keŋ dii vuodiekemba dɪ yine die sariya, ta ɔ sariya diilehe yiwo wusie.

³ Fɔ dagɪnana vuosi dɪ yinene tɔmbɪatɪ dene wo, ama ta yie die, yile dɪ Nmɪŋ kaanɪ ye ta datɪ fɔ tɪbɪŋ?

⁴ Yaa fɔ nine ka suuliye chotikpɪkɔ aŋaŋ suguru pam dieke Nmɪŋ dɪ yalla aŋaŋ tɪnɪŋ wa? Ka sɪba a baari dɪ wudieke wɪa Nmɪŋ dɪ chɪɪna nɪ zɔɔluŋ yiwo ɔ yaala nɪ yɪŋŋi keŋ ɔ jigiri?

⁵ Ama fɔ sikpeŋ haɪrɪ mɪŋ, die wɪa fɔ ka saagɪ fɔ vaa tɔntɔmbɪatɪ tɔɔma, die wɪa gɔta fɔ tɪbɪdatɪ dieke fɔ bala fɔ keŋ a ye daa dieke Nmɪŋ sunyɪruŋ dɪ bala ka keŋ a nyɪŋ yaaluŋ ma, aŋ ɔ keŋ dii vuosi sariya aŋaŋ wusie wo.

⁶ Dama Nmɪŋ nan tuŋ vuonɪ mana yaa gamma ɔ tɔnna dene.

⁷ Vuodiekemba dɪ yinene vɪruŋ ta yaala Nmɪŋ bɪrɪ ba ta yɪ ba nyɔari aŋaŋ miivoli dieke dɪ wone kpatuŋ, banuŋ Nmɪŋ dɪ nan vaa ba bemme yaa gamma haahuu.

⁸ Ama vuodiekemba dı yaala waagıŋ, ta zeti wusieke, ta yie bıaŋ, Nımuŋ sınyıruŋ nan dı bie ba ma.

⁹ Vuodiekemba dı yine vuobıatıtı, Nımuŋ nan datı ba tıbuŋ aŋ ba dii wahala aŋaŋ mugisiŋ. Juu vuosi bala ba wolıŋ ye tıbıdatıku, ta vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi dıaŋ wa diisi.

¹⁰ Ama Nımuŋ nan yı vuodiekemba dı yinene wudieke dı vına bıruŋ aŋaŋ jıluıa aŋaŋ sũgıduagıŋ, Juu vuosi bala ba wolıŋ tuo, ta vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi dıaŋ wa diisi;

¹¹ dama Nımuŋ ka luge.

¹² Vuodiekemba dı kana ka sıba Nımuŋ mıraha, Nımuŋ nan datı ba tıbuŋ aŋaŋ wıbia dieke ba yine. Ta vuodiekemba dıaŋ dı sıbına Nımuŋ mıraha, Nımuŋ nan nagı mıraha a dii ba sarıya.

¹³ Daa vuodiekemba dı wıonna Nımuŋ mıraha yine vuovına Nımuŋ jigiŋ, ama vuodiekemba dı yinene wudieke mıraha dı dagına, banıŋ ba yine vuovına Nımuŋ jigiŋ.

¹⁴ Vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi ka tuo mıraha a nyıŋ Mosisi jigiŋ, ama dı yi ba yie wudieke mıraha dı dagına aŋaŋ ba gbaŋ gbaŋ sũŋanyile, ba yaa ba gbaŋ gbaŋ ba mıraha ba sũgıtı ma ama die ba ka tuo mıraha a nyıŋ Mosisi jigiŋ.

¹⁵ Ba yinene wudieke wo daga dı ba yaa mıra ba sũgıtı ma. Ba sũŋanyile gbaŋ daga dı dı yiwo wusie, dama saŋŋa kaanı ba sũŋanyile ŋaŋaŋ dagı ba dı wudieke ba yine wo yiwo bıaŋ, ta saŋŋa kaanı dıaŋ ka daga ba dı dı vına mıŋ.

16 Naa bala ka yi daa dieke N̄m̄ūj d̄i bala v̄ dii vuota s̄ūj sariya Yisa Masia w̄ia, s̄iba n̄ m̄ūb̄ūl̄na w̄ūv̄ūnaha die wo.

Yaa gamma Juu vuosi ān̄āj m̄iraha w̄ia

17 N̄i bat̄āj wasa n̄i gbāj Juu vuosi, ta yi m̄iraha yada, ta n̄iga nȳūb̄ūj d̄i n̄i yiwo N̄m̄ūj vuov̄barika,

18 n̄i s̄iba wudieke N̄m̄ūj d̄i yaalala n̄i yi, ta n̄i b̄ūḡūr̄i a nȳūj m̄iraha ma a s̄iba wudieke d̄i v̄ūna;

19 n̄i yi yada d̄i n̄i b̄iaḡū daḡū ȳūs̄i sien̄, ta b̄i yi chaan̄ūj a ȳi vuodiekemba d̄i benne l̄m̄ūj ma;

20 ta b̄iaḡū kpaama gaant̄ūj, ta b̄i daga vuodiekemba d̄i kana ka s̄iba, dama n̄i s̄iba wusieke d̄i maaḡūna die N̄m̄ūj gbān̄k̄ū s̄ūj.

21 N̄i daga vuosi wusieke, b̄ia w̄ia n̄i ka daga n̄i gbāj? N̄i m̄ūb̄ūla d̄i, vuosi da ken̄ gaar̄i, ama ta n̄i gbāj n̄i gaara.

22 N̄i daga vuosi d̄i ba da ken̄ a t̄ūj daakpana yaa h̄ōḡūkpana t̄ūb̄ūma, ama ta n̄i t̄ūmaha. N̄i ka yaala bugile w̄ia ama ta gaara bugile j̄am̄ūj juone nyinti.

23 N̄i kuule d̄i n̄i yaa N̄m̄ūj m̄iraha m̄ūj, ama ta ka d̄ū ha ta yie N̄m̄ūj viivi me.

24 S̄iba d̄i maaḡūna N̄m̄ūj gbān̄k̄ū ma d̄i, “N̄i Juu vuosi w̄ia ta vuodiekemba d̄i kana ka yi Juu vuosi d̄i bala w̄ūb̄iat̄i a ch̄ūsa N̄m̄ūj saan̄.”

25 D̄ū yi n̄i d̄ū N̄m̄ūj m̄iraha, die n̄ūj n̄i k̄ola gobin̄ yaa nȳūari, ama d̄ū yi n̄i ka d̄ia m̄iraha, ka ka s̄ū s̄iba gobiye.

26 D̄ū yi vuodiekemba d̄i kana ka yi Juu vuosi ta ka gobi ba k̄ola, ama ta d̄ū N̄m̄ūj m̄iraha,

Ŋmɔŋ nan tuo be sɔba vuodiekemba dɔ gobine ba kɔla.

²⁷ Nɔŋŋ Juu vuosi, nɔ yaa mɔraha a maagu gbanƙu ma a yi nɔ, ta nɔ gobe nɔ kɔla, ama nɔ gban nɔ chɔsɔnana mɔraha; vuodiekemba dɔ kana ka gobe ba kɔla ama ta dɔ mɔraha, banɔŋ ba bala ba dii nɔ sarɔya ta baari nɔ chɔsɔya.

²⁸ Daa fu benne sɔba Juu vuoke ta ba gobi fu kɔlɔ yine fu Juu vuon wusie.

²⁹ Juu vuon wusie yiwo vuodieke dɔ dɔna mɔraha. Wusie gobin bie sɔŋ ma, ta kanɔŋ gobiku mi dɔ yi Ŋmɔŋ Halikasika tɔɔma, daa nyɔŋbanɔŋ ma. Wɔnɔŋ vuoke mi yese birɔŋ a nyɔnna Ŋmɔŋ jigɔŋ, daa vuota jigɔŋ.

3

¹ Bia nyɔari Juu vuosi dɔ ye a tɔŋ vuodiekemba dɔ kana ka yi Juu vuosi? Ba kɔla gobin yaa nyɔari?

² Ka yaa nyɔari pam. Wudieke Ŋmɔŋ dɔ yɔna Juu vuosisi ka yi nɔŋnɔna jaan a tɔŋ a mana die ɔ yiwo ɔ wɔaha, dɔ ba gbara.

³ Dɔ yiwo wusie dɔ batan die ka yi wɔaha yada. Die nɔŋ dɔ dagɔya dɔ Ŋmɔŋ ka yi wusietɔŋ ba kana ka yi yada wa wɔa?

⁴ Aayi, ka ka dagɔ die. Dɔ yi vuon mana dɔ yi ŋmɔnchɔtielin, ama Ŋmɔŋ nɔŋ yiwo wusieɔbalɔ. Sɔba ba maagina Ŋmɔŋ gbanƙu sɔŋ die wo dɔ:

“Dɔ yi fɔnɔŋ Ŋmɔŋ fu balɔ wɔa, ba nan ye dɔ yaa
wusie
ta ba dii fu sarɔya, nan dii wusie.”

⁵ Ama dı yi ti tıntumbıatı dı dagı dı Nımuŋ yaa wusie, bıa ti baan ti balı? Dı yi Nımuŋ dı datı ti tıba ti nan bıagı balı dı Nımuŋ yiwo bıan? (Vuota sɔŋanyile maŋ bala naa.)

⁶ Aayı daa die! Nımuŋ dı seŋ ka yi wusiebalıtı, lala v baa v yi a dii tuŋgbaŋka gie vuosi sarıya?

⁷ Vuon nan dı nıga nınhagıruŋ dı, “Dı yi n ɔmıncıbıstı dı daga dı Nımuŋ seŋ yiwo wusietieŋ, ta vuosi dı yıa wa jılma, bıa wıa v nan datı n tıbuŋ dı n yiwo wɔbıayiıru?”

⁸ Bataŋ dıan dı bala dı, “Nı vaa ti yi wɔbıatı amv wɔvına nan keŋ.” Vuosi bataŋ zıa mıŋ ta baarı dı maıuŋ n bala naa. Nımuŋ nan datı ba tıbuŋ sıba ba mɔna die.

Vuon wori a yi vuovıuv

⁹ Lala ti baa ti balı? Tınuŋ vuodiekemba dı yine Juu vuosi wo berıŋ tıan wa vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi berıŋ mıŋ? Aayı, n wɔŋ balı mıŋ dı Juu vuosi anan vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi mana bie wo bıan ma,

¹⁰ sıba dı maagına Nımuŋ gbaŋku sɔŋ dı:
“Vuon wori a yi vuovıuv, Aayı, daa vuobalımıŋ gbaŋ.

¹¹ Vuon wori ta yaa sıbuŋ,
ta vuon ka jıama Nımuŋ.

¹² Vuon mana yınŋıye mıŋ ta vaa Nımuŋ,
vuon mana yiwo bıan;
vuon wori a yie vııuŋ, daa vuobalımıŋ gbaŋ.

¹³ Ba nıa sı sıba kuntu vɔrıtı
ta ɔmıncıbıstı dı nyına a ma,

ta wudieke di nyunnana ba nua ma si siba
javuukij tuaj;

14 ba nua suuli wo anaj kaatutuati.

15 Ta ba yie lagi di ba yi vuon danja ta kuv;

16 ta jigidieke mana ba gana,
chusuj anaj sugu chusuj naj kien mi.

17 Ta ba ka siba sie dieke ba baa nan du a ye
sugidvugij.

18 Ta ba ka bi chiga Nmij.”

19 Lele, ti siba di wudieke mana Nmij miraha
di bala wa, bala yia vuodiekemba di benne ka
yiko me, amu vuon mana kaaj biagi yuori u
nuaj a balu wuj, ta tujgba nka gie vuosi mana
bemme Nmij sariya diile me.

20 Dama vuon wori a nan biagi a du Nmij
miraha di dagina die a yi vuovuvu Nmij nuja;
miraha wia vuota di siba di u toma tumbiati.

Nmij di vanana vuota di birima vuovuvu u nuja dene

21 Ama lele, Nmij di daaginana sie dieke a
vasinana vuota di birima vuovuvu u nuja wa
wa bie yaalij ma, ta u naazbalij wia anaj
miraha di daga a wia, ama di ka nuj miraha
dusij ma.

22 Nmij vasa vuota di birima vuovuvu u
nuja ba yine Yisa Masia yada wa wia. Nmij
yie naa, a yia vuodiekemba mana di yine Yisa
Masia yada ta ka luge,

23 dama vuota mana yiwo bij die wia ti ka
bie vuvuj siba Nmij di yaalala dene wo.

²⁴ Ama N̄m̄ūj z̄ōl̄n̄ch̄iḡūla w̄ia ʋ baari d̄i ba yi vuovuna ʋ nūŋ̄a, ka yiwo piini, dama Yisa Masia gbat̄i t̄i a taan̄ mūj ȳōr̄i.

²⁵ N̄m̄ūj die vaa wa Yisa Masia d̄i nyūj yaal̄ūj ma, ta bi yi ʋ z̄īj dieke d̄i nyunna ʋ ma wa d̄i yi kaab̄ūj t̄i b̄ian̄ w̄ia, d̄ū yi t̄i yi naa yada N̄m̄ūj nan naḡi chaa t̄i t̄i tal̄i; naa daga d̄i N̄m̄ūj yiwo s̄ūḡȳal̄nt̄ien̄. Saŋ̄ŋ̄a dieke d̄i tianna wa, N̄m̄ūj die ka dat̄i vuota t̄ib̄ūj ba t̄umb̄iat̄i w̄ia, dama ʋ suguru w̄ia;

²⁶ ama lele nūj die ʋ yie, am̄ ʋ ka nan daḡi t̄i d̄i w̄ōn̄ūj N̄m̄ūj yiwo s̄ūḡȳal̄nt̄ien̄, ta vasa vuodieke nūj mana d̄i yine Yisa yada d̄i bir̄ma vuovun̄ ʋ nūŋ̄a.

²⁷ Die w̄ia, jaan̄ beri mūj t̄i nan kuuli aŋ̄aŋ ka? Aaȳ, jaan̄ wori. Daa vuota d̄i d̄ina miraha w̄ia t̄i nan ye gbat̄itaan̄ūj, ama t̄i yine Yisa Masia yada wa w̄ia.

²⁸ Dama t̄i bala a baari d̄i vuota yada yiile w̄ia, N̄m̄ūj d̄i baari d̄i ʋ yi vuovun̄ ʋ nūŋ̄a; daa ʋ d̄ina miraha w̄ia.

²⁹ N̄m̄ūj yiwo Juu vuosi nyuna ma N̄m̄ūj? Aaȳ, U yiwo Juu vuosi aŋ̄aŋ vuodiekemba d̄i kana ka yi Juu vuosi N̄m̄ūj.

³⁰ N̄m̄ūj yiwo N̄m̄ūj bal̄mūj ta nan bal̄i d̄i Juu vuosi aŋ̄aŋ vuodiekemba d̄i kana ka yi Juu vuosi mana yiwo vuovuna ʋ nūŋ̄a, ba yada w̄ia.

³¹ T̄i balala d̄i vuota yese gbat̄itaan̄ūj ʋ yada w̄ia, die nan yi miraha yi ȳōr̄i? Aaȳ, daa die. Ama t̄i ye zie wo miraha k̄ōaŋ mūj.

4

Abarahami w̄ia

1 Wubia ti baa ti balı yaa gamma ti chooŋkooŋ Abarahami aŋaŋ u berin me?

2 Du yi u tunvuna wia Nmıŋ dı baarı dı u yiwo vuovuuu, die nuŋ u tuŋ nan dı yaa jaan dı u kuule aŋaŋ ka, ama u kaan bıaŋı a kuule Nmıŋ nuŋŋa.

3 Dı maagıya Nmıŋ gbanıku ma dı, “Abarahami die yiwo Nmıŋ yada, u yada ka wia Nmıŋ die dı baarı dı u yiwo vuovuuu u nuŋŋa.

4 Du yi vuon dı tuma tuma, u nyuarı ka yi piini, ama ka yiwo u tune.

5 Ama vuon kaan bıaŋı a vaa Nmıŋ baarı dı u yiwo vuovuuu aŋaŋ wudieke u tunna. Nmıŋ tuose tuntumbıatı tielin dı yi ba yi wo yada.

6 Davidi die balı wa naa gban gban, dı vuodieke nuŋ Nmıŋ dı naŋı wa u yi vuovuuu u nuŋŋa ta dı ka yi u tuntunvuna wia, die vuoke yaa sugıfıalın pam.”

7 Davidi die bı baarı dı,
“Vuodiekemba Nmıŋ dı vaa ba tumbıatı a chaa
ba
ta bı ligihe, banın ba yaa wa sugıfıalın;

8 Vuodiekemba Nmıŋ dı kana ka tınsa ba tuntumbıatı, yaa wa sugıfıalın.”

9 Sugıfıalıku gie yiwo vuodiekemba dı gobine ba kola nyuna ma sıtı? Aayı, dı yiwo vuodiekemba dı kana ka gobi ba kolaha gban sıtı. Tı won a baarı dı dı maagıya Nmıŋ gbanıku ma dı, “Abarahami die yiwo Nmıŋ yada, ta u yada ka wia Nmıŋ dı baarı dı u yiwo vuovuuu u nuŋŋa.”

10 Saŋŋa bıa Nmıŋ dı yi wuru gie? Nmıŋ die wa wa wa vuovuuu ta u ye keŋ gobi u kolı yaa die u gobi wo u kolı ta Nmıŋ dı keŋ wa wa wa

vuovuvu? N̄m̄ūj die wa wa wa vuovuvu ta v̄ ye gobi v̄ kol̄i.

¹¹ Ka kuv̄āj chaan̄j die v̄ gobi v̄ kol̄i, ama v̄ gobiku die yiwo siara d̄i w̄v̄ūūj Abarahami yada w̄ia N̄m̄ūj d̄i wa wa wa vuovuvu, ta v̄ ye gobi v̄ kol̄i. Die w̄ia, vuodiekemba mana d̄i yine N̄m̄ūj yada ama a ka gobi ba kola, Abarahami yine ba ch̄ōōj; ba yine N̄m̄ūj yada w̄ia N̄m̄ūj d̄i wa ba vuovuvu.

¹² Abarahami b̄una yi vuodiekemba d̄i gobine ba kolaha ch̄ōōj, daa ba gobinene w̄ia, ama ba yine N̄m̄ūj yada s̄iba t̄i ch̄ōōj Abarahami die d̄i yine die, ta ye gobi v̄ kol̄i.

N̄m̄ūj n̄vari yiwo vuodiekemba mana d̄i yine yada s̄iti

¹³ N̄m̄ūj die ȳi wa Abarahami an̄āj v̄ haagis̄i n̄vāj d̄i t̄ūngban̄ka gie nan yi ba s̄iti. Die v̄ ȳi wa n̄vari gie, daa Abarahami die d̄i d̄ina m̄iraha w̄ia, ama die v̄ yine N̄m̄ūj yada wa ta N̄m̄ūj d̄i baari d̄i v̄ yiwo vuovuvu w̄v̄ūūj N̄m̄ūj jiḡīj.

¹⁴ D̄ū yi N̄m̄ūj n̄va d̄i baa a yi vuodiekemba d̄i d̄ina m̄iraha s̄iti, die n̄ūj vuon̄j yada t̄īj nan yi ȳori, ta N̄m̄ūj n̄vāj kaan̄j d̄i yaa nȳvari.

¹⁵ M̄iraha zet̄īj yalla N̄m̄ūj s̄inyūrūj a kien̄j, ama m̄iraha d̄i wori, ka zet̄īj wori.

¹⁶ N̄m̄ūj n̄vari yiwo vuodiekemba d̄i yine yada s̄iti, v̄ z̄ōol̄in̄ch̄iḡula w̄ia, die v̄ ȳi wa n̄vari ta die ka sen̄j yi Abarahami haagis̄i mana s̄iti, daa vuodiekemba d̄i d̄ina m̄iraha nȳuna ma s̄iti, ama vuodiekemba mana d̄i yine N̄m̄ūj yada s̄iba Abarahami die d̄i yine yada die wo, ka yiwo

ba suttı, dama wõnuj Abarahami yiwo ti mana chõõj.

17 Sıba dı maagina Njmuñ gbañku ma dı, “N yi fu wo buuriñ pam chõõj.” Die wıa, Njmuñ jigij Abarahami yiwo ti chõõj, Njmuñ, vuodieke Abarahami dı yine yada wa, wõnuj ı yınana kunti miivoli, ta vasa jadieke dı wone dı keñ beri.

18 Abarahami die yiwo yada ta yaa tama sañña dieke wuñ dı kana ka dagı dı tama beri wo, die wıa die ı keñ biruñ buuriñ pam chõõj. Sıba dı maagina Njmuñ gbañku ma dı, “Fu haagıstı nan dı dala sıba chıñmarıstı.”

19 Abarahami die yiwo sıba bına kõbıga, ta sıba dı ı nyuñgbanuñ gbarıgıya muñ, ta ı hõgu Sara dıañ dı yi hõguruñ, añañ die mana yõrı, Abarahami yada die ka muuriye.

20 Die ı faastı a yi Njmuñ yada muñ, ta ka chuluıya añañ Njmuñ nbarı, die ı yada ka dı yı wa haguruñ pam, ta ı bıra Njmuñ.

21 Ta die sıba añañ wusie dı Njmuñ nan bıagı a yi wudieke ı yına wa nbañ dı ı nan yi wo.

22 Die wıa Njmuñ dı nagı wa dı ı yiwo vuovınu, ı yine Njmuñ yada wıa.

23 Ama daa Abarahami nyuna ma wıa dı maagı Njmuñ gbañku sũñ dı, “Njmuñ nagı wa muñ a biruñ vuovınu.”

24 Ama a maagıya muñ a yi tuñj vuodiekemba Njmuñ dı bala ı tuo ti dı ti yiwo vuovına ı nuñña wa gbañ, dama ti yine wõnuj Njmuñ vuodieke dı sũgırına ti Yõmutieñ Yısa a nyuñ kumbu me wo yada wa wıa.

25 Wõnuj ı nagına Yısa a yı ba kub wa ti

tuntumbiati wia, ta bi suguri wa a nyin kumbu me, di u vaa ti birin vuovuna u jigin.

5

Vuodiekemba Nmij di bala di ba yiwo vuovuna wia

¹ Ti yalla yada Yisa Masia ma wa wia Nmij di baari di ti yiwo vuovuna u jigin, ta sugidbagin di bie tinin anan Nmij sonson, ti Yomutien Yisa Masia wia.

² U wia Nmij di chigi ti zoolin, ti yada ka wia, ta ti ye u zoolinchigilaha ta yalli sugifalin, dama ti yaa tama di ti nan daansi ye beri vun dieke Nmij di bala u yi ti wa.

³ Ta ti bi yaa sugifalin ti wahala diile me, dama ti siba di wahalaha diile ya ti wa sikimin,

⁴ ta bi ya ti beri vunin, ta beri vunin dian di ya ti tama.

⁵ Ta tamaka mi di ka vasa ti die viivi, dama Nmij nagi wa choti dieke u yalla a yi ti sugiti ma, u Halikasika u nagina a yi ti wa wia.

⁶ Dama sanja dieke ti wone sunjin wo, ta Masia di tuo tinin vuobiati kun a kpi, die ka yiwo sanja dieke Nmij di vvarina a zien.

⁷ Di hagin min di vun tuo vuodieke di minina dusa mira kun a kpi, ama vun zu, vun nan tuo vuovun u kun a kpi.

⁸ Ama di dagi ti wa u chone ti dene, dama die ti yene yi tumbiatitelibe Masia di tuo ti kun a kpi.

⁹ U zumbu wia, Nmij di baari di ti yiwo vuovuna; die wia gban u nan vvari ti a nyin tibidati dieke di kienene ti ma wa.

¹⁰ Die ti yiwo N̄m̄ūj dataasi, ama ʋ wa yi ti wo ʋ zʋalɩj, ʋ Bʋa wa kumbu wɩa. Lele ti wana a yi N̄m̄ūj zʋalɩj naa, chɩlɩj bɩ wori dɩ ʋ nan gbatɩ ti a taan Masia miivoli wɩa.

¹¹ Daa die nyɩna ma, ti bɩ yaa wa sɔgɩfialɩj N̄m̄ūj ma ti Yɔmɔtien Yisa Masia wɩa, dama ʋ wɩa N̄m̄ūj dɩ yi ti ʋ zʋalɩj.

Adami aɲaɲ Masia wɩa

¹² Vuobalɩm̄ūj nyɩna ma bɩaɲ dɩ daagi a juu tɩngban̄ka gie me, ta bɩabɩ wɩa kuɲ dɩ beri. Die wɩa kuɲ dɩ kʋa vuota mana, dama vuota mana yiwo bɩaɲ.

¹³ Die bɩaɲ wɔɲ bie wo tɩngban̄ka gie me ta N̄m̄ūj dɩ ye keɲ yɩ ti Mosisi mɩraha; ama dɩ yi mɩra dɩ wori, vuon̄ kaan̄ bɩagi balɩ vuon̄ dɩ ʋ chɩsɩ mɩraha mɩj.

¹⁴ Ama a nyɩj Adami san̄ka a keɲ tɔgɩ Mosisi san̄ka, kuɲ yaa wa vuota mana yiko, ta kʋa vuodiekemba bɩaɲ dɩ kana ka tɔgɩ Adami bɩabɩ. Adami die yiwo vuodieke dɩ bala ʋ keɲ ʋ kʋaɲ chaan̄ nɩasɩj.

¹⁵ Ama ba bale wo ka yi bɩnyɩ, dama N̄m̄ūj piini dieke ʋ nagɩna a yɩ ti yɔrɩ wa ka sɩ sɩba Adami bɩabɩ. Dɩ yiwo wusie dɩ vuosi pam kpiye mɩj vuobalɩjka tɩmbɩatɩ wɩa. Ama N̄m̄ūj zɔɔlɩn̄chɩgɩla faasi dala mɩj, ta ʋ piini dieke ʋ yɩnana vuosi pam, aɲ ka yi vuobalɩjka Yisa Masia zɔɔlɩn̄chɩgɩla wɩa gban̄ dala mɩj.

¹⁶ N̄m̄ūj piinike aɲaɲ Adami bɩabɩ ka yi bɩnyɩ. Kan̄ūj bɩabɩ mi die yaa wa tɩbɩdatɩj a keɲ, ama N̄m̄ūj piini dieke ʋ yɩna ti yɔrɩ wa yiwo ti wɔbɩatɩ naachaala ti tɩmbɩatɩ pam kʋaɲ chaan̄.

17 Vuobalɨka tɨmbiatɨ wɨa kuɨ dɨ kva vuon mana, wɨnɨ vuobalɨka mi wɨa. Ama wudieke dɨ dɨna ka kvaaka, vuobalɨka Yisa Masia tɨɨmaha tɨaɨ die. Nɨmɨ chɨɨ tɨ wa zɔɔlɨɨ pam ta tuo tɨ Yisa Masia wɨa, die wɨa tɨ nan ye nyanɨɨɨ aɨaɨ miivoli dieke dɨ wone kpatɨɨ Yisa Masia ma.

18 Die vuon mana die baa ɨ ye wo tɨɨdatɨɨ Adami bɨabɨ wɨa. Ama wɨvɨɨ dieke Masia dɨ yine wo wɨa Nɨmɨ tuo tɨ mɨɨ ta yɨ tɨ piini dieke dɨ yine miivoli.

19 Adami die zeti wo Nɨmɨ nɨaɨ ta yɨ vuosi pam dɨ yɨ tɨntɨmbiatɨ tieliɨ, ama Yisa tuo wo Nɨmɨ nɨaɨ, ta nan yɨ vuosi pam bɨrɨɨ vuovɨna Nɨmɨ jɨɨɨ.

20 Mɨraha kenye dɨ ka dagɨ bɨaɨ dɨ dala dene, ama bɨaɨ dɨ dala dene wo, Nɨmɨ zɔɔlɨɨɨɨɨɨ faasɨ dala mɨɨ pam a tɨaɨ die.

21 Die wɨa, bɨaɨ dieke dɨ yine vuota dɨ kpie die wo, die gbaɨ gbaɨ Nɨmɨ zɔɔlɨɨɨɨɨɨ wɨa ɨ baari dɨ ba yɨ vuovɨna ɨ jɨɨɨ, ta yɨ ba miivoli dieke dɨ wone kpatɨɨ, tɨ Yɔmɨtɨɨɨ Yisa Masia ma.

6

Yaa gamma tɨmbiatɨ aɨaɨ svɨɨɨɨɨ wɨa

1 Die wɨa, bɨa tɨ baa tɨ baɨ? Tɨ nan dɨ bie tɨ tɨmbiatɨ ma amɨ Nɨmɨ zɔɔlɨɨɨɨɨɨ gɨtɨ yaa?

2 Aayɨ, daa die. Yaa gamma bɨaɨ wɨa, tɨ sɨ sɨba tɨ kpiye mɨɨ, ta bɨaɨ dɨ bɨ wo tɨ hagɨrɨɨ. Die wɨa tɨ kaɨɨ wɨari tɨmbiatɨ ma.

³ Tɪnɪŋ vuodiekemba ba sɪna tɪ aŋaŋ Nɪmɪŋ nyaan Yisa Masia saan ma wa, tɪ sɪ sɪba tɪ lagɪŋ a kpi mɪŋ aŋaŋ wa.

⁴ Die wɪa, die tɪ lagɪŋ a kpi mɪŋ aŋaŋ Yisa Masia ta ba guu tɪ aŋaŋ wa Nɪmɪŋ nyaan sɪla ma; ta ɔ Chɔɔŋ Nɪmɪŋ dɪ nagɪ ɔ hagɪrɪŋ a sɔgɪrɪ wa a nyɪŋ kunj me, die gban gban tɪ gban dɪ hagɪ dɪ tɪ bemme miivoli haalɪkɔ ma.

⁵ Dɪ yi tɪnɪŋ aŋaŋ Masia die dɪ lagɪŋ a kpi, die gban gban tɪ baa tɪ lagɪŋ a hagɪ kunj me sɪba die ɔ hagɪna die wo.

⁶ Tɪ sɪba a baari dɪ tɪ berikɔɔrɪ die lagɪŋ a kpi mɪŋ aŋaŋ Yisa ɔ dagarɪkɔ ma, dɪ tɪ berikɔɔrɪ daa bɪ yallɪma tɪ hagɪrɪŋ, ta tɪ kaan bɪ yi yɔŋɪsɪ bɪaŋ hagɪrɪŋ ma,

⁷ dama dɪ yi vuon dɪ kpi ɔ bɪ wo bɪaŋ hagɪrɪŋ ma.

⁸ Tɪ dene kpi aŋaŋ Masia wa, tɪ yaa yada dɪ tɪ nan dɪ yallɪ miivoli aŋaŋ wa.

⁹ Tɪ sɪba a baari Nɪmɪŋ sɔgɪrɪ wa Masia a nyɪŋ kunj me ta ɔ kaan bɪ kpi; kunj bɪ wo ɔ hagɪrɪŋ.

¹⁰ Die ɔ kpiye mɪŋ bɔnyɪ tɪ tɔntɔmbiatɪ wɪa, ama ɔ wana bie miivoli me wo, wɔnɪŋ aŋaŋ Nɪmɪŋ lagɪŋ na a beri mɪŋ.

¹¹ Die wɪa, nɪ gban nɪ nagɪ nɪ gban sɪba nɪ kpiye mɪŋ ta bɪaŋ dɪ bɪ wo nɪ hagɪrɪŋ, ama Yisa Masia wɪa nɪ bie wo nɪ miivoli me Nɪmɪŋ jigɪŋ.

¹² Die wɪa, nɪ daa vaa bɪaŋ pɔgɪlɪ nɪ nyɪŋgbanɪŋ ta vasa nɪ yime bɪaŋ chotɪ.

¹³ Nɪ daa yɪma nɪ nyɪŋgbanɪŋ lɔgɪŋ kaanu hagɪrɪŋ aŋ ka tɔma tɔmbiatɪ, ama nɪ nagɪ nɪ gban a yɪ Nɪmɪŋ, ta sɪ sɪba nɪ nyɪŋ wa kunj me

ta juu miivoli me; ni nagı ni nyıngbanıy mana a yi Nımyı aı ı nagı ni a tıy sugıfıalyı tııma.

¹⁴ Bıay da yallıma dı hagrıy, dama mıraha ka sı ni, ama Nımyı zıılnchıgılahı sına ni.

Sugıyalyıy yııııı wa

¹⁵ Mıraha dı kana ka sı tı wa, ama ta Nımyı zıılnchıgılahı dı sı tı naa, tı nan wıarı tımbıatı yııle me yaa? Aayı, tı kaay yi die.

¹⁶ Ni ka sıba a baarı yıwo yıııı a yi vuodieke fı tuosınene ı nıarı? Dı yi fı saagt a yie tımbıatı, yıwo bıay yıııı, ta ka kpatıy yıwo kuy, ama fı saagt Nımyı nıay, die nan vaa fı yi vuovıııı Nımyı jıgıy.

¹⁷ Saııa kaanı, bıay die yalla ni hagrıy, ama lele nıy n waasa Nımyı ni faasına a tuo wusie dagıku dieke n dagına ni wa.

¹⁸ Nımyı die vıarı ni a nyıy bıay yııııı ma, amı ni yi wudieke dı baay nan fıaly ı sıy.

¹⁹ (Nınyı vuota dı kana ka mııııa Nımyı wa lagı lagı wa wa, mıy yaala n balı aıay vuota yıay a dagı ni ı wa.) Sıba die ni ıaana a naga ni gıay a tıma tımbıatı a gıta die wo, lele nıy ni nagı ni gıay a tıma Nımyı tııma amı ni nan sıy yi ı sıtı.

²⁰ Saııa dieke die ni yıne bıay yııııı wa, die dı ka yi fııııı dı ni fıaly Nımyı sıy.

²¹ Tıy dieke die ni tıına ta lele ka wa yaa vıııı naa, bıa nyıarı ni ye? Hanıy tıımaha mı chanchaalıy yaa kuy a kien mıy.

²² Ama lele nıy ni wa nyıy wa bıay yııııı ma, ta bııy Nımyı yııııı. Naa nan vaa ni

yi sũgɣɣalɛntielin ta ye miivoli dieke dɩ wone kpatɩŋ.

²³ Dama tũntũmbiatɩ nyũarɩ yiwo kuŋ, ama Njũnɩŋ piini yiwo miivoli dieke dɩ wone kpatɩŋ, tɩ taasɩna aŋaŋ tɩ Yũmũtien Yisa Masia wɩa.

7

Hũgũ faarɩŋ aŋaŋ dembiŋ yallɩŋ wɩa

¹ N nũballɩ, nɩ mana sɩba mɩra, die wɩa nɩ nan biagɩ sɩba wudieke n bala n balɩ naa chɩaŋ. Mɩra yige vuodieke dɩ benne ɔ miivoli me mɩŋ.

² Die wɩa mɩraha sũŋ, dɩ yiwo talasɩ dɩ hũgũ lagɩma aŋaŋ ɔ chũrũ saŋŋa dieke ɔ chũrũ dɩ yene bie ɔ mɩsɩ ma, ama saŋŋa dieke ɔ chũrũ wa dɩ keŋ kpi, mɩraha ka bi yigi hũgũ wa.

³ Die wɩa, dɩ yi saŋŋa dieke ɔ chũrũ wa dɩ yene bie ɔ mɩsɩ ma, ta ɔ beri aŋaŋ dembigaan, ba nan dɩ wasa wa daakpannagɩrũ; ama dɩ yi ɔ chũrũ wa dɩ kpi, mɩraha kaŋ bi yigi wo. Dɩ yi ɔ yallɩ dembigaan ɔ chũrũ wa kuŋ kũaŋ chaan, ɔ ka yi daakpannagɩrũ.

⁴ N nũballɩ, die gbaŋ die dɩ sɩ aŋaŋ nɩ, nɩ yiwo Masia nyũŋbanɩŋ lũgɩŋ, ta die kpi ta mɩraha ka bi yige nɩ, ama lele nɩŋ nɩ taasɩya mɩŋ aŋaŋ Masia vuodieke die dɩ hagiina kumbu me wo, nɩ yime wũvũna a yɩma Njũnɩŋ.

⁵ Saŋŋa dieke dɩ tianna wa die tɩ yie tɩ nyũŋbanɩŋ choti ta mɩraha dɩ vaa tɩ yaa lɔlɔbiatɩ ta a tũma tɩ nyũŋbanɩŋ ma, ta yaa wudieke dɩ yine kuŋ a kien tɩ ma.

⁶ Ama lele nɩŋ, mɩraha ka bi yigi tɩ, dama die tɩ kpiye mɩŋ ta mɩraha dɩ bi wo tɩ hagiɩŋ. Die wɩa,

ti wa biagi a tuma yia Nmuj anaj miivoli haali dieke Nmuj Halikasika di yina ti wa; ti ka bi tuma anaj murikuraha die ba maagina gbanjku ma wa.

Mira anaj bian wia

⁷ Die wia, bia ti baa ti bali? Ti nan bali di miraha ka vuna yaa? Aayi, ti kaan bali die. Miraha di tuj wori, n tuj kaan di siba bian di yine jadieke. Miraha di tuj ka dagiya di n daa yalluma lola anaj n chanchaan jaan, n tuj kaan di siba lola di yine jadieke.

⁸ Ama bian ye wo ka haguuj a nyuj wa miraha sun, ta lola yiri yiri pam di hagi n sun ma. Miraha di tuj wori, bian tuj nan yi jakpiikin.

⁹ Saaja dieke die n kana ka siba miraha, die n yaa miivoli muj; ama n kenne siba miraha, bian dieke di benne n sukub di hagi,

¹⁰ ta man kpi. Ta mira dieke di tunna mu ka yaa miivoli a keuj wo, die di yaa kuj a keuj.

¹¹ Bian die di ye sien miraha sun ta gaan muj, ta kub muj.

¹² Miraha anaj ka dagikub nuj yiwo kasu, ta yi wusie ta bi vuna.

¹³ Die nuj, di baan dagu di wudieke di vuna wa yalla kumbu a keuj n ma wa? Aayi, daa die. Bian di wa wudieke di vuna a yaa kumbu a keuj n ma, amu ka nan yuori dagu ti bian di sina dene. Die wia ti wa siba di bian faasi yiwo jabian pam.

Yaa gamma tumbiatu anaj tonvuna yiile

¹⁴ Ti siba a baari di miraha nyuj wa Nmuj jigij, ama manuj nuj n yiwo vuota, ta yi bian yomub.

15 N ka sɪba wudieke n yinene chɪaŋ; ta ka yie wɔvɪna dieke n yaalala dɪ n yi; ama ta yie tɔmbɪatɪ dieke n hana.

16 Dɪ yi maŋ yie tɔmbɪatɪ dieke n kana ka yaala dɪ n yi, dɪ dagɪya dɪ n saagɪya mɪŋ dɪ mɪraha vɪna mɪŋ.

17 Die wɪa, dɪ ka yi n gbaŋ n tɔnnanaha, ama dɪ yiwo bɪa dieke dɪ benne a ma wa vanana maŋ yie he.

18 N sɪba a baari dɪ wɔvɪtɔŋ wo n sɔŋ ma, n yaala n yiwo wudieke dɪ vɪna, ama n ka bɪagɪ yie ke.

19 Wɔvɪtɔŋ dieke n yaalala dɪ n yi wo, n ka bɪagɪ yie, ama ta tɔmbɪatɪ dieke n kana ka yaala dɪ n yiwo, kanɪŋ ma yie.

20 Die wɪa, dɪ yi maŋ yie wudieke n kana ka yaala dɪ n yiwo, dɪ dagɪya dɪ daa maŋ n gbaŋ n yinene he ama dɪ yiwo bɪa dieke dɪ benne n ma yinene he.

21 Wɔbalɪmɪŋ maŋ ye ta ka bie n ma saŋŋa mana, maŋ keŋ yaala dɪ n yi wudieke dɪ vɪna, bɪaŋ ŋaaŋ beri aŋaŋ mɪŋ.

22 Nɪmɪŋ mɪraha yɪnana mɪŋ sɔgɪfɪalɪŋ,

23 ta maŋ yese mɪrɪ dieke dɪ tɔnnana n nyɪŋgbaŋɪŋ ma a waga aŋaŋ mɪrɪ dieke n sɔŋ dɪ yaalala, ta bɔbɪ mɪŋ sɪba dansarɪka vuɔŋ, dɪ n saagɪ a yi bɪa dieke dɪ benne n sɔŋ ma wa.

24 Aba, n yiwo sɔgɪchɔsɔsɪŋ tien. Mɪnɪa baan gbatɪ mɪŋ a nyɪŋ nyɪŋgbaŋ dieke dɪ yalla mɪŋ a gara kuŋ me naa?

25 N bɪra Nɪmɪŋ vuodieke dɪ gbatɪna mɪŋ a taan naa, tɪ Yɔmɔtien Yisa Masia wɪa.

Die wia, n dı wa N̄mıŋ mıraha n s̄ıŋ ma, ama ta n nyıngbanıŋ dıaŋ dı dı bıaŋ sieku.

8

N̄mıŋ Halıkasıka berıŋ ma wia

¹ Die wia, lele N̄mıŋ kaan̄ dii vuodiekemba dı benne Yisa Masia ma wa sarıya a baarı dı ba ch̄ıısiya.

² Dama N̄mıŋ Halıkasıka nan yı ba miivoli dieke dı nyıŋna Yisa Masia jıgıŋ ta gbatı ba a taan̄ ȳıri, a nyıŋ bıaŋ aŋaŋ kuŋ me.

³ N̄mıŋ t̄ıŋ wa ı gbaŋ gbaŋ ı Bıa tıngbaŋka gie me, ta ı keŋ aŋaŋ nyıngbanıŋ sıba tıŋıŋ vuobıatı nyıngbanıŋ, ı keŋ tuo tı kuŋ a kpi. Ta ı kumbu wia N̄mıŋ dı ch̄ıısi bıa dieke die dı benne tıŋıŋ vuota s̄ıgıti ma wa hağıriŋ. Mosisi mıraha ka bıağı yi naa, dama tıŋıŋ vuota ka bıağı dı mıraha vıııŋıŋ.

⁴ N̄mıŋ die yiwo naa amı tıŋıŋ vuodiekemba berıŋ dı dına N̄mıŋ Halıkasıka daa vuota choti wo, nan saağı a dı wusie sieku sıba mıraha dı dağına dene wo.

⁵ Vuodiekemba berıŋ dı dına vuota choti wo, naga ba s̄ıŋanyile a yie vuota choti me mıŋ, ama vuodiekemba berıŋ dı dına N̄mıŋ Halıkasıka dıaŋ dı naga ba s̄ıŋanyile a yie Halıkasıka choti me mıŋ.

⁶ Dıı yi fıv nağı fıv yıaŋ a taası aŋaŋ vuota choti, dı yiwo kuŋ, ama dıı yi fıv nağı fıv yıaŋ a taası aŋaŋ N̄mıŋ Halıkasıka choti, dı yiwo miivoli aŋaŋ s̄ıgıdbağıŋıŋ.

⁷ Dı̄ yi fɔ̄ nagi fɔ̄ yı̄aŋ a taastı̄ aŋaŋ vuota choti, yiwo N̄mı̄ŋ dataaŋ, ta ka dı̄ N̄mı̄ŋ mı̄raha, ta kaan̄ seŋ a dı̄ ha.

⁸ Vuodiekemba dı̄ dı̄na vuota choti kaan̄ bı̄agi yi wı̄ŋ a fı̄alı N̄mı̄ŋ sɔ̄ŋ.

⁹ Lele nı̄ ka bı̄ beri sı̄ba nı̄ nyı̄ŋbanı̄ŋ dı̄ yaalala nı̄ bemme dene, ama nı̄ berı̄ŋ sı̄ sı̄ba Halı̄kası̄ka dı̄ dagı̄na nı̄ dene, dı̄ yi N̄mı̄ŋ Halı̄kası̄ka dı̄ seŋ bie nı̄ ma. Vuodieke nı̄ŋ mana dı̄ wone Masia Halı̄kası̄ka ka yi ɔ̄ sı̄tı̄.

¹⁰ Dı̄ yi Masia dı̄ bie nı̄ ma, Halı̄kası̄ka nan yı̄ nı̄ mı̄ı̄voli dama N̄mı̄ŋ tuo nı̄ mı̄ŋ dı̄ nı̄ yiwo vuovı̄na ɔ̄ nı̄ŋŋa ama nı̄ nyı̄ŋbanı̄ŋ nan kpi nı̄ bı̄aŋ wı̄a.

¹¹ Wɔ̄nı̄ŋ N̄mı̄ŋ vuodieke dı̄ sɔ̄gı̄rı̄na Yı̄sa a nyı̄ŋ kuŋ me wo, dı̄ yi ta ɔ̄ Halı̄kası̄ka dı̄ bie nı̄ ma, wɔ̄nı̄ŋ vuodieke dı̄ sɔ̄gı̄rı̄na Yı̄sa a nyı̄ŋ kuŋ me wo, wɔ̄nı̄ŋ ɔ̄ balla ɔ̄ yı̄ nı̄ nyı̄ŋbanı̄ŋ mı̄ı̄voli haalı̄ŋ, ɔ̄ Halı̄kası̄ka dı̄ benne nı̄ ma wı̄a.

¹² Die wı̄a, n nı̄mbalı̄, nı̄ sı̄mma ta daa dı̄a nı̄ nyı̄ŋbanı̄ŋ choti.

¹³ Dı̄ yi nı̄ dı̄ nı̄ nyı̄ŋbanı̄ŋ choti nı̄ baa nı̄ kpi mı̄ŋ, ama dı̄ yi nı̄ kɔ̄ɔ̄ nı̄ nyı̄ŋbanı̄ŋ choti N̄mı̄ŋ Halı̄kası̄ka haŋı̄rı̄ŋ ma, nı̄ nan ye mı̄ı̄voli.

¹⁴ Vuodiekemba N̄mı̄ŋ Halı̄kası̄ka dı̄ dagı̄nana ba sieku, banı̄ŋ ba yı̄ne N̄mı̄ŋ ballı̄.

¹⁵ Dama Halı̄kası̄ dieke N̄mı̄ŋ dı̄ yı̄na nı̄ wa, ka yi nı̄ bı̄rı̄ŋ wa yɔ̄ŋı̄sı̄ aŋaŋ vuodiekemba dı̄ chı̄ŋnana ŋmaamı̄ŋ, ama ɔ̄ yı̄ nı̄ bı̄rı̄ŋ wa N̄mı̄ŋ ballı̄, ta yı̄ nı̄ haŋı̄rı̄ŋ nı̄ wasa N̄mı̄ŋ dı̄, “Tı̄ Chɔ̄ɔ̄ŋ.”

¹⁶ N̄mı̄ŋ Halı̄kası̄ka vana tı̄ gban̄ gban̄ haalı̄tı̄ dı̄ sı̄ba dı̄ tı̄ yi wo N̄mı̄ŋ ballı̄.

17 Tı senne a yi N̄m̄ūj ballı naa wıa, tı nan ye nyınyına diekemba ı nagına a dıaŋ a gbarı ı vuosisi; tı nan keŋ gıti ye ı jılma. Dama dı yi tı die wahala Masia wıa, ı nan keŋ kɔti tı.

Yaa gamma sɔgıfıalı dieke tı bala tı daansı ye wıa

18 N sıba dı wahala dieke tı dinene lele gie wo kaan bıagı nagı mɔgısi anan sɔgıfıalı dieke N̄m̄ūj dı bala ı yi tı wa.

19 Dına nyinti mana N̄m̄ūj dı naana chısa anan nıŋnına a gbarı sanja dieke N̄m̄ūj dı bala ı keŋ vıarı ı ballı yeŋ me,

20 dama dına nyinti mana die chısstıya mıŋ ta die bı wo nyıarı, die ka ka yi ka gban ka dıŋŋı, die ka yiwo N̄m̄ūj dıŋŋı ı yi die, ama ı bı vaa ka yaa tama.

21 Daan kaanı nan dı beri ta dınaaka nyinti mana nan keŋ nyıŋ kın yɔŋısi ma, ta kın kaan bı pɔgıtha, ta nan dı yaa sɔgıfıalı dieke N̄m̄ūj ballı dı bala ba keŋ ye wo.

22 Tı sıba a baarı dına nyinti mana bie tıan ma ta ŋmuuse a keŋ tıgı jinne sıba hɔgı dı bala ı mıri ta ŋmuuse dene wo.

23 Ama daa dına nyinti nyına ma ŋmuusinene, ama tıny vuodiekemba dı yalla N̄m̄ūj Halıkasıka dı yine piini dieke N̄m̄ūj dı wolinne a yi gban ŋmuuse mıŋ tı sɔgıti ma ta chısa sanja dieke N̄m̄ūj dı bala ı wa tı ı ballı, a gbatı tı nyıŋbanıŋ a nyıŋ yɔŋısi ma.

24 Die tı yalla tama wıa tı ye gbatıtanıŋ. Dı yi tı ye jadieke tı yalla tama dı tı nan ye, die nıŋ

ka ka bi yi tama. Muna baa u yaa tama jadieke u wone ye wia?

²⁵ Ama du yi ti yaa tama di ti nan ye jadieke ti yene ka yeye, die nu ti nan chusi anan suguru.

²⁶ Die gban gban Nmu Halikasika di sunne ti ti gbaligisi ma. Ti naan ka siba ti muna ti jusa Nmu dene ama Halikasika naan jusa Nmu a ya ti anan nmuusi dieke nuawu di kana kaan biagi a bal.

²⁷ Ta Nmu vuodieke di sibuna vuota sunanyile siba Halikasika sunanyile mu, dama Halikasika jusa Nmu a ya u vuosi a du sie dieke wunu Nmu di yaala.

²⁸ Vuodiekemba Nmu di wana, u wa ba wa wu wia, ta ba yaa choti anan wa, ta ti siba di wudieke mana di yinene, u vasa a yie wunu a ya ba.

²⁹ Ta vuodiekemba Nmu di wone a vuar wa, die u vuar ba mu di ba summa u Bua wa, am u Bua wa nan yi Bajakutu ta yall numball pam.

³⁰ Nmu wa wa vuodiekemba u vuarina wa, ta yi banu vuodiekemba u wana wa di ba yi vuovina u nuha, ta vuodiekemba u bala di ba yiwo vuovina u nuha wa, u koti ba nmuksikpen.

Nmu choti wia

³¹ Bua ti baa ti bal yaa gamma gen he mana ma? Du yi Nmu di bie ti chaan, muna baan biagi a tuoli ti?

³² Nmu die ka mu ti u Bua wa, ama die u nagi wa mu a buru kaaba ti wia. Du yi die u yi ti u Bua, bia wia u kaan yi ti nyintalikaha mana.

33 Mınta baan bıagı a balı chıssı Nımun vuovarıka? Nımun gban baarı dı ba wo bıan v jigin.

34 Mınta benne a baan bıagı a dii ba sarıya ta baarı dı ba chıssıya? Vuon wori. Masia die kpiye mıj ta Nımun dı sɔgıri wa a nyın kun me, ta lele v kalı Nımun nuudiigin chaan a jıssa wa a ya ti.

35 Bıa baan bıagı a vıarı ti a nyın Masia choti me? Wumugisike yaa, wahala yaa mugisın yaa kın yaa zɔɔlın yaa sɔgıchıssın yaa kun?

36 Sıba ba maagına Nımun gbanıku ma dı:
 “Fu wıa vuosi yaala ba kuu ti mıj sanıa mana; ta ti sıı sıba yii diekamba ba yalla a gara dı ba kırıgı wa.”

37 Ama wıaha gie mana ma, ti yaa wa nyanının, Yısa Masia vuodieke dı chone ti wo ma.

38 Dama n sen a sıba dı jaan wori a baan bıagı vıarı ti a nyın Masia choti me; kun yaa, mıı yaa, malakasi yaa, jumbıatı yaa, wudieke dı yinene lele yaa, wudieke dı bala ka yi sanıa dieke dı bala ka ken wo

39 yaa jadieke dı benne nımunııkpen, yaa tıngbanıka chıan, jaan wori naamın mana ma a baan bıagı a vıarı ti a nyın Nımun choti me, choti dieke dı nyına ti Yımıtien Yısa Masia ma wa.

9

Yaa gamma Nımun anın Izara vuosi wıa

1 N yiwo Masia sıtı wıa, wudieke n balala wa yiwo wusie, n ka chıba nımunııbıı. Ta

Ŋmɔŋ Halikasika dɔ dii n siara dɔ n ka chɔba ŋmɔnchɔbɔsɔ,

² dɔ yi maŋ yaa sɔgɔchɔbɔsɔ dieke dɔ wone kpatɔŋ

³ n gban gban buurin wɔa. Dɔ tɔŋ nan yi mɔŋ nansɔŋ maŋ tɔŋ nan biagɔ a zie vuosi gie maŋ ma dɔ Masia chɔbɔsɔ mɔŋ, n tɔŋ nan saagɔ.

⁴ Banɔŋ ba yiwo Izara vuosi, ta Ŋmɔŋ die dɔ vɔarɔ ba, ba yi v ballɔ, ta dagɔ ba v chaankpenkpenɔŋ, ta saagɔ aŋaŋ ba, ta yɔ ba v muraha, ta dagɔ ba wusie jɔamɔŋ, ta yɔ ba nɔa.

⁵ Ba chɔɔŋkɔbɔlɔŋ die yiwo vuokpɔma, ta Masia die dɔ tarigina a yi vuota wa die yiwo ba wɔnyɔ. Ŋmɔŋ, vuodieke dɔ yalla yiko jaan mana ma wa ye bɔrɔ dieke dɔ wone kpatɔŋ. Wusie.

⁶ N ka baarɔ Ŋmɔŋ nɔarɔ ka tɔma; dama daa Izara vuosi mana yine Ŋmɔŋ vuosi wusie.

⁷ Daa Abarahami haagɔsɔ mana yine v haagɔsɔ wusie, dama Ŋmɔŋ die balɔ Abarahami dɔ, “Aziki maarɔŋ bala ba keŋ yi fɔ haagɔsɔ.”

⁸ Die wɔa, daa vuodiekemba Abarahami dɔ murɔna vuota murɔŋ yine Ŋmɔŋ ballɔ. Vuodiekemba dɔ yine Ŋmɔŋ nɔarɔ murɔŋ ballɔ banɔŋ ba senne yi Ŋmɔŋ ballɔ.

⁹ Ŋmɔŋ die yɔ wa nɔarɔ gie dɔ, “Bɔŋ chaan sanka gie n nan yinɔi keŋ, ta Sara murɔ wa Bɔadembɔŋ.”

¹⁰ Ama daa a mana wonde. Rebeka die murɔ wa yɔba ta ba yi dembisi ta yaa chɔɔŋ balɔmɔŋ, wɔnɔŋ v yine tɔ chɔɔŋkɔbɔŋ Aziki.

¹¹⁻¹² Ama sanɔa dieke die ba yene ka murɔ ba ta ba ye ka yi wudieke dɔ yine vɔnɔŋ yaa bɔaŋ, Ŋmɔŋ die dɔ balɔ Rebeka dɔ jakɔbɔrɔ nan keŋ jɔaŋ

bʉabike. N̄m̄uŋ die bala naa d̄i ʉ choti yi. Die ʉ choti yiwo d̄i ʉ v̄bari vuosi, daa ba t̄uuma w̄ia; ama d̄i yiwo ʉ chone ta v̄bari dene.

¹³ S̄iba N̄m̄uŋ d̄i bala wudieke ʉ gban̄ku ma d̄i, “N v̄bari wa Jakobu ama ta zeti Es̄o.”

¹⁴ B̄ia t̄i baa t̄i bal̄i? T̄i nan bal̄i d̄i N̄m̄uŋ ka yie wudieke d̄i v̄una yaa? Aaȳi, daa die.

¹⁵ N̄m̄uŋ die bal̄i wa Mosisi d̄i, “Vuodiekemba n yaalala n ch̄iḡi z̄ōōluŋ ban̄uŋ man̄ nan ch̄iḡi z̄ōōluŋ.”

¹⁶ Die w̄ia, d̄i ka d̄i vuota d̄i yaal̄nana yaa a yie wudieke, ama d̄i yiwo N̄m̄uŋ z̄ōōluŋch̄iḡila w̄ia.

¹⁷ D̄i maaḡiya N̄m̄uŋ gban̄ku ma a bal̄i ȳi Faaro d̄i, “Man̄uŋ N̄m̄uŋ n ȳi f̄u wo naan̄ naa w̄ia, d̄i n naḡi f̄u a daḡi n h̄aḡuruŋ, ta vaa n saan̄ m̄ūbi a ga t̄uŋgb̄anka gie lūga mana.”

¹⁸ Die w̄ia, ʉ ch̄iḡa vuodiekemba ʉ yaalala d̄i ʉ ch̄iḡi z̄ōōluŋ, ta yie bat̄an̄ t̄iba d̄i ka w̄umma w̄ia s̄iba ʉ yaala dene.

Yaa gamma N̄m̄uŋ s̄inyuruŋ an̄an̄ ʉ z̄ōōluŋch̄iḡila w̄ia

¹⁹ N̄i w̄onȳi nan p̄ias̄i m̄uŋ d̄i d̄i yi die, b̄ia w̄ia N̄m̄uŋ d̄i yese vuota ch̄ūsuŋ? M̄un̄ia baan̄ biaḡi a zeti N̄m̄uŋ choti?

²⁰ Ama n z̄ūa, m̄un̄ia yine f̄u d̄i f̄u yin̄ji bal̄i w̄uŋ a ȳi N̄m̄uŋ? Kpaḡuŋ nan biaḡi a p̄ias̄i vuodieke d̄i w̄ons̄ina ka wa d̄i, “B̄ia f̄u w̄ons̄i m̄uŋ naa?”

²¹ Dama vuodieke d̄i w̄ons̄ina k̄paga yalla sien̄ d̄i ʉ naḡi t̄oḡuŋ a w̄ons̄i k̄paga ale a nyuŋ t̄oḡuru mi, ta kaan̄ d̄i v̄una ta kaan̄ d̄ian̄ d̄i ka v̄una.

22 Die gbaŋ gbaŋ Nmuŋ dı yi; Die v yaala v daŋı wa v sunyuruŋ aŋ vuonŋ mana sımma v haŋuruŋ. Ama die v dii wo suguru aŋaŋ vuodiekemba v juuna sunyuruŋ aŋaŋ ba wa ta dı mu dı v chvsvı ba wa.

23 Die v yiwo naa, dı v daŋı v yalla haŋuruŋ pam dene, ta die chıŋı vuodiekemba v vvarına zovluŋ dı ba gvı ye v haŋırvıv a taanŋ.

24 Dama tı yine vuodiekemba v wana daa Juu vuosi nyuna ma, ama aŋaŋ vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi gbaŋ.

25 Naa die yi sıba Hosia die dı maagına dene, dı Nmuŋ baarı dı,

“Vuodiekemba die dı kana ka yi n vuosisi,
 banuŋ maŋ nan naŋı aŋ ba yi n vuosi;
 ta buuri dieke die n kana ka cho wo,
 banuŋ maŋ nan wa ba n buuri choti.

26 Ta jıgidieke die ba balı ba dı ba ka yi n vuosi wo,
 mi ba nan wa ba Mıivolıtıeŋ Nabıdie Nmuŋ ballı.”

27 Nmuŋ naazva Azaya die balı wa naa yaa gamma Izara vuosi ma dı, “Du yi Izara vuosi dı dala sıba muŋıŋ tambvsvıŋ ama ba bıta nan ye gbatıtanuŋ;

28 dama Nmuŋ nan datı tıŋgbaŋka gie vuosi tıba a kpatı laŋı laŋı sıba v bala die wo.”

29 Sıba Nmuŋ naazva Azaya die dı wolinne a balı wa dı, “Du yi tı Yomvıtieŋ vuodieke dı yine haŋırvıtieŋ wo die dı vaa tı buuruŋ batanŋ, dı tıŋ nan haarı tı sıba dı haarına Sodomi aŋaŋ Gomora tıŋısvı vuosi dene wo.”

Yaa gamma Izara vuosi aŋaŋ wvıvına ha wıa

³⁰ Ta lele, bia ti nan wa balı? Ti nan balı dı vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi wo die ka mia dı ba yi vuovuna Nımıj jigin, ama Nımıj die dı baarı dı ba yiwo vuovuna v nuńa, ba yada wıa.

³¹ Ama Izara vuodiekemba die dı mınana dı ba yi mıı diekemba dı baarı yi ań Nımıj baarı dı ba yiwo vuovuna v nuńa wa dı waarı ka.

³² Bia wıa die ba waarı ka? Die ba waarı ka mıj dama die ba mia mıj dı Nımıj balı dı ba yiwo vuovuna v nuńa daa ba yada wıa ama ba tuma wıa. Die wıa, die ba gbin tangbinjiri a nan,

³³ tan dieke ba maagına ka wıa Nımıj gbanıku ma dı,

“Ye, manıj Nımıj nagı wa tan a dıarı Zayoni tıj ma,

tan dieke dı baarı vaa vuosi gbin ańarı ba nagıı,

ta yi tan dieke dı baarı vaa ba nan.

Ama vuodieke dı yi wo yada kaarı dii viivi.”

10

¹ N nıballı, n jıısa Nımıj ańarı n sıj mana dı v vaa n gban gban n buurıj Juu vuosi ye gbatıanıj.

² N nan bıagı a dii ba siara dı ba dı wa Nımıj ańarı nuńmına; ama ba ka sıba v sıeń ańarı wusie.

³ Ba ka sıba sıe dieke Nımıj dı daagınana a vasa vuosi dı yie vuovuna v jigin, ama ta yaala ba gban gban sıeń, die wıa ba ka sıına ba gban tıjgban a yıa sıe dieke Nımıj dı daagınana a vasa vuosi dı yie vuovuna v nuńa wa.

⁴ Dama Mosisi mıraha dı sıuŋ kaŋ bı bıađı vaa Nŋmıŋ baarı dı vuonŋ yiwo vuovıuıuı u nuŋŋa; ama vuodieke nuŋ mana dı yi Masia yada, Nŋmıŋ nan baarı dı wıuıuŋ vuoke yiwo vuovıuıuı u jıgıŋ.

Gbatıtaanıŋ dı yıne vuonŋ mana sıtı dene

⁵ Mosisi die maadı wa naa yaa gamma Nŋmıŋ dı bala u vaa vuonŋ yi vuovıuıuı u nuŋŋa dı yi u dı mıraha; die u baarı dı, “Vuodieke nuŋ mana dı yınene wudieke mıraha dı dagına nan ye miivoli ka wıa.”

⁶ Ama beri vıuŋ dieke dı nyıuına yada ma balı wa naa Nŋmıŋ gbaŋku sıuŋ dı, “Da keŋ yile fı sıuŋ ma dı mııta baanŋ jualı ga arızanna?” (Ka chıaŋ yiwo mııta baanŋ jualı a ga arızanna ta yaa Masia a keŋ sıuŋ?)

⁷ “Da keŋ bı yilime dı mııta baanŋ sıuŋ ga kpiile tıgıŋ?” (Ka chıaŋ yiwo mııta baanŋ sıuŋ ga a ga sıgırı Masia a nyıuŋ kuŋ me?)

⁸ Wudieke Nŋmıŋ gbaŋku dı dagına yiwo naa, dı “Nŋmıŋ wıuıuınaaha keŋ gbigi nı mııŋ; ka bie nı nıa ma aŋaŋ nı sıgıtı ma.” Wıuıuınaaha yiwo yada wudieke tı mııuııana wa.

⁹ Dı yi fı yuori fı nuıaŋ a balı dı, “Yısa yiwo Yımuıııeŋ”, ta yi yada fı sıuŋ ma dı Nŋmıŋ die sıgırı wa mııŋ a nyıuŋ kuŋ me, Nŋmıŋ nan gbatı fı a taanŋ.

¹⁰ Dama tı yıne Yısa yada tı sıgıtı ma wıa, Nŋmıŋ dı baarı dı tı yiwo vuovıuına u nuŋŋa, ta bı yuori tı nıa a bala yadaka wıa tı yese gbatıtaanıŋ.

¹¹ Dı maadıya Nŋmıŋ gbaŋku sıuŋ dı, “Vuodieke dı yıne wo yada, u kaanŋ wıuŋ dıı viıvi.”

12 Jaan̄ ka puo Juu vuosi añañ vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi. N̄m̄ñ baluñka yine tı mana Yom̄t̄ien̄ ta sun̄je vuodiekemba mana dı juus̄nana wa.

13 Dı maaḡıya N̄m̄ñ gban̄ku s̄ñ dı, “Vuodieke n̄ñ mana dı juus̄nana tı Yom̄t̄ien̄ ta yaala sun̄ññ, nan ye gbat̄taan̄ñ.”

14 Dı yi vuosi dı ka yi wo yada, lala ba baa ba juus̄t̄ dı v̄ sun̄ñi be? Ta dı yi ba ka w̄ñ w̄w̄unaha, lala ba baa ba yi wo yada? Ta ba ka m̄s̄l̄ w̄w̄unaha, lala ba baa ba yi a w̄ñ ka w̄a?

15 Ta dı yi N̄m̄ñ dı ka t̄ñ t̄nt̄nt̄ mi, lala w̄w̄unaha dı baa a yi a m̄s̄l̄? Dı maaḡıya N̄m̄ñ gban̄ku ma dı, “Vuodiekemba dı ganana a m̄s̄la w̄w̄unaha ken̄ñ v̄na pam.”

16 Ama daa vuon̄ mana die tuone w̄w̄unaha. Azaya die maaḡıya m̄ñ N̄m̄ñ gban̄ku s̄ñ dı, “N̄m̄ñ, m̄na tuosinene w̄w̄unaha gie.”

17 Die w̄a, dı yi vuon̄ dı w̄ñ w̄w̄unaha gie, die baan̄ vaa vuoke yi Yisa yada, ta dı yi vuosi dı m̄s̄la Masia w̄w̄unaha die baan̄ vaa ba w̄ñ.

18 N̄ yaala n̄ p̄as̄t̄ a ye dı vuosi ka w̄ñ w̄w̄unaha yaa? Wusie, ba w̄ñya. Dı maaḡıya N̄m̄ñ gban̄ku s̄ñ dı, “Vuosi w̄ñ ba lol̄ñ añañ ba w̄bal̄ka t̄ñgban̄ka gie luga mana m̄ñ.”

19 N̄ yaala n̄ b̄t̄ p̄as̄t̄ a ye dı Izara vuosi die ka s̄ba ka ch̄añ yaa? Mosisi gban̄ gban̄ die wolinne a ȳññi bal̄ dı N̄m̄ñ baar̄ dı, “N̄ nan yi Izara vuosi yall̄ma n̄ññmaar̄ñ añañ vuodiekemba dı wone buur̄ñ.

Ta vaa ba ju sunyuruj
a yi buuri dieke di yine gaaturj.”

20 Azaya die dii wo dembisi, ta baari di Nmuj
baari di,

“Vuodiekemba бага die di wone n ma ye muj
muj;

Ta nagj n gbanj a dagj vuodiekemba di kana
ka ptasa yaala n jigijj.”

21 Ama v balj wa naa yaa gamma Izara vuosi ma
di, “N turj wa n nuuj nmuntvasi ananj yuj di
n tuo be ama ba yiwo vuodiekemba di kana ka
womma wia ta zeti n nvanj.”

11

Nmuj die di chigina Izara vuosi zoolinj dene

1 N bi yaala n ptasi muj di, Nmuj zeti wo
v gbanj gbanj v vuosi di yine Izara vuosi yaa?
Aayj, v ka zeti be. Manuj n gbanj gbanj n yiwo
Izara vuoj, ta yi Abarahami haaguj, ta nyuj
Benjamani buurij ma.

2 Nmuj ka zeti v vuosi v vvarina a nyuj piiliku
me wo. Ni siba wudieke di maagina Nmuj
gbanju ma yaa gamma Elaja die di foblnana
a yia Nmuj yaa gamma Izara wia dene:

3 Die v baari di, “N Yomutiej, ba kuv fu
naazvalba mana ta chusv fu korititi, manuj n
nyuna ma tiala ta ba mia di ba kuv muj.”

4 Nmuj die di yinjji a balj wa di, “Manuj n yaa
wa dembisi tuse ayovovj vuodiekemba di yene
ka jianj buuj Baali.”

5 Die di su leleke gie gbanj: Izara vuosi bita ye
beri ta Nmuj di vvarj ba v zoolinchigula wia.

6 Dı yi N̄mııj dı v̄arı vuosi dı yi wo v̄ z̄ōlınchıgıla wıa v̄ v̄arı ba daa ba t̄uma wıa. N̄mııj dı tııj v̄ara vuosi ba t̄uma wıa, die nııj v̄ z̄ōlınchıgıla ka yi wusie z̄ōlınchıgıla.

7 Naa dagıya dı Izara vuosi bıta dieke N̄mııj dı v̄arına wa die yene jadieke ba mana die dı dına dıdıa a yaala wa. Ama vuotıalıkaha sikpen die hagıı mııj.

8 Naa die yi sıba dı maagına N̄mııj gban̄k̄v ma dı, “Bına dieke dı tıanna a ken̄ t̄gı jinne, N̄mııj die dı yi ba ka sıba wıa chıası, ta ka bı yese yaa w̄mma.”

9 Dı bı maagıya N̄mııj gban̄k̄v s̄ııj dı Davidi die baarı dı:

“N̄mııj, vaa vuosi gie d̄v̄ga

yi chachabıı a yigi be aıı ba dii wahala;

10 ta vaa ba nine dı yıııj, am̄v ba kaan̄ dı yese,
ta vaa ba s̄v̄ııj a z̄v̄rı ta daa bıagı a tııntı.”

11 N yaala n pıası a ye dı Juu vuosi die dı gbinne nan̄ a nan wa, die ba nanya mııj a ch̄v̄sıı mana? Aayı, daa die. Die ba yine bıan̄ wıa, ta N̄mııj dı gbatı vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi a taan̄. N̄mııj die yi naa am̄v Juu vuosisi nan dı yaa nıııımaarıııj an̄an̄ vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi.

12 Juu vuosi bıan̄ wıa dı yi tıııgban̄ka gie vuosi dı ye gbatııaanııj; ta banııj Juu vuosi dı kana ka yi N̄mııj choti wıa yine vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi dı ye gbatııaanııj, die wıa dıı yi Juu vuosisi mana dıan̄ dı vaa ba t̄mbıatı ta ye gbatııaanııj, tııııgban̄ka gie vuosi nan faası ye alıbarıka a tıan̄ naa.

Vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosi gbatitaanij wa

¹³ N bala yia ninij vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosi, n yene yi Masia tuntuntu ni jigin naa, n nan di yaa nyuunij nigij n tuma ma.

¹⁴ Du yi man tij nan biagi a yi n gban gban n vuosi di yine Juu vuosisi yallima ninjmaarij anaj vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosisi, vuon zu di tij nan yi batij ye gbatitaanij.

¹⁵ Die Nmij di zetine Juu vuosisi, die v yiwo tujgbaŋka gie vuosi v zvalij, ama du yi Nmij di saagi a tuo be ba yi v vuosi bibra, di nan di su laha? Di nan di su siba ba sugirina vuon a nyij kuj me die wo.

¹⁶ Du yi bumbujan paanuku di yi Nmij suti, nyintialkaha gban yiwo v suti. Du yi tij nagirisu di yi Nmij suti, ka nagirisu gban yiwo v suti.

¹⁷ Juu vuosi su siba tigin tu dieke di vuna, ta Nmij die di gobi tuka nagisu ataj, ta nagi haagij tij nagisu a taasi anaj jadieke di benne tigin me wo, a taasi a birij jabalmij. Ninij vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosi su siba haagij tuka nan, ta taasi Nmij wovuna dieke di nyinna Juu vuosi jigin, ta su siba haagij tuka nan dieke di taasina anaj javij dieke di nyinna tigin tuka ma.

¹⁸ Die wa ni daa yilime di ni tij nan diekemba Nmij di chiana a taan wa ta a su siba tigin tuka nagirisu wa. Ni daa kuulime, dama ni yine tij nan, ta tuka nagirisu di yia ni sunjij, daa ni sunjinene tuka nagirisu.

19 Ama ni nan baari di, “Wusie, Nmuṅ chɩa nagɩsɩ mi a taan muṅ ta yi manuṅ vuodieke di yine haaguṅ nanka sien.”

20 Ka sen yiwo wusie, ba kana ka yi yada wa wɩa ɔ chɩa ba, ta fɔnuṅ vuodieke di yine yada wa wɩa ɔ nagɩ fɔ a taasi ka ma. Die wɩa, da kuulime ka wɩa, ama chɩguma ŋmaamuṅ.

21 Juu vuosi vuodiekemba die di sɩna sɩba tigin tɩka, Nmuṅ die datɩ wa ba tɩba, die wɩa ni da yilime di ɔ kaanɩ biagi a datɩ ni tɩba diaṅ.

22 Tɩ ye Nmuṅ di chɩgɩnana zɔɔluṅ ta bi tua dene. U tua muṅ anan vuodiekemba di kana ka yi yada, ama ta nan di chɩga ni zɔɔluṅ du yi ni yie yada; ama ni ka yie yada ɔ nan chɩa ni gban a taan.

23 Du yi Juu vuosisi di tarigi ba soṅanyile ta yinṅi a yi Yisa yada, Nmuṅ nan nagɩ ba a taasi jigidieke die ba wone a beri wo, dama ɔ nan biagi yi die.

24 Ninuṅ vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosi su sɩba haaguṅ tuṅ nagɩsɩ, ta Nmuṅ di chɩa a taasi anan tigin tuṅ. Di kaanɩ di haguṛuṅ di Nmuṅ nagɩ nagɩsɩ dieke ɔ chɩana a nyuṅ tigin tɩka ma, ta bi nagɩ ka taasi anan ka gban gban tɩka.

Nmuṅ die di chɩgɩna vuon mana zɔɔluṅ dene

25 N nɩballɩ, n yaala ni summa wolɔɔburɩkuṅ jaan, ka nan yi an ni daa yilime di ni yaa sɩbuṅ: Ka yiwo di Juu vuosi batan yaa sikpen haguṛuṅ, di nan di su die a ga tugi sanṅa dieke vuodiekemba mana di kana ka yi Juu vuosi ta Nmuṅ di vɔari ba di ba ken yi Yisa sɩti di ken Nmuṅ jigin.

26 Die Juu vuosi mana dı nan keŋ ye gbatıtaanıŋ. Sıba dı maagina Nımuŋ gbanıku ma dı,

“Gbatıtaantu wa nan nyıŋ Zayoni tuŋ ma,
a keŋ vıarı Jakobu haagıı a nyıŋ ba bıaŋ
mana ma.

27 N nan zıeŋ nıarı gie aŋaŋ ba,
saŋŋa dieke maŋ keŋ vıarı ba a nyıŋ ba bıaŋ
ma.”

28 Juu vuosi die dı zetine Yısa wıvııunaha die yıne ba yi Nımuŋ dataası, ta die wıa nınuŋ vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi dı ye gbatıtaanıŋ. Nımuŋ die dı vıarına Juu vuosi bu-urıŋ ta cho be wo, die dı yiwo ba chooŋkısulıba wıa,

29 dama dı yi Nımuŋ dı vıarı vuosi a yı v piini,
v ka tarıga v soŋanyile.

30 Nınuŋ vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi die zeti wo Nımuŋ nıaŋ saŋŋa dieke dı tıanna wa, ama lele v çıgı nı wa zıoııŋ, dama Juu vuosisi dı zetine v nıaŋ wıa.

31 Lele Juu vuosisi zeti wo Nımuŋ sıba nı gbaŋ die nı zetine die wo, Nımuŋ die dı çıgına nı zıoııŋ dene wo, die gbaŋ gbaŋ v nan çıgı ba zıoııŋ.

32 Nımuŋ yaala vuosi mana sımma dı ba yiwo vuodiekemba dı zetine v nıaŋ, amı v nan çıgı ba zıoııŋ.

Nımuŋ bıruŋ wıa

33 Nımuŋ nyinti wo kpatıŋ; ta v yıaŋ aŋaŋ v sıbuŋ wo magııŋ. Mıııa sıbına Nımuŋ soŋanyile ta nan bıagı sıba v sıeti?

34 Sıba dı maagina Nımuŋ gbanıku sıŋ dı:
“Mıııa sıbına Nımuŋ soŋanyile,

ta nan bɪaɣɪ a kpaanɔ wa?

³⁵ Mɪnɪa yene yɪ Nɪmɪnɔ jaanɔ,
ta ɔ mɔ dɪ ɔ yɪnɔi tun wo?”

³⁶ Nɪmɪnɔ die naana jaanɔ mana ta pɔɣɪɪ a mana
ta ɔ wɪa a beri. Nɪ vaa ɔ ye bɪrɪnɔ yaa gamma
haahuu. Wusie.

12

Vuonɔ dɪ bala ɔ tɔnɔ Nɪmɪnɔ tɔɔma dene

¹ Die wɪa, n nɪmballɪ, Nɪmɪnɔ zɔɔɪnɔhɪɣɪɪla wɪa
n jɔɔsa nɪ dɪ nɪ nagɪ nɪ nyɪnɔɣbanɪnɔ a yɪ wa, an
ka yɪ kaabɪ dieke dɪ yalla mɪivoli, ta dɪ ɔ nyɪna
ma, die ɔ yaala. Nɪ yɪ naa, nɪ nan dɪ jɪama wa ɔ
yaala nɪ jɪama wa die wo.

² Nɪ daa vaa nɪ berɪnɔ sɪmma sɪba tɪnɔɣbanɔka
gie vuosi berɪnɔ dɪ sɪna die wo. Nɪ vaa an Nɪmɪnɔ
tarɪɣɪ nɪ sɔnɔanyile ananɔ wusie, ta wɔnsɪ nɪ berɪnɔ
vɪnɔnɔ; die nɪ nan dɪ sɪba ta yie wudiekemba dɪ
vɪna ta fɪala ɔ sɔnɔ.

³ Nɪmɪnɔ die dɪ chɪɣɪna mɪnɔ zɔɔɪnɔ wɪa manɔ bala
nɪ mana dɪ vuonɔ da yilime dɪ ɔ yiwo vuokpɪnɔ
a tɪanɔ ɔ sɪna die; Nɪ vaa vuonɔ mana yilime ta
sɪmma yada dieke Nɪmɪnɔ dɪ yɪna wa magɪsɪnɔ.

⁴ Vuota nyɪnɔɣbanɪnɔ puoye mɪnɔ, ta lɔɣɪnɔ mana
yaa ka tɔɔma, ama ta lagɪnɔ a yɪ nyɪnɔɣbanɔ
balɪmɪnɔ.

⁵ Die gbanɔ dɪ sɪ, sɪba tɪ dala die wo, ama tɪnɔnɔ
ananɔ Masia dɪ lagɪnɔ a yiwo nyɪnɔɣbanɔ balɪmɪnɔ, ta
tɪ mana nyɪnɔɣbanɪnɔ die dɪ lagɪnɔ a yɪ nyɪnɔɣbanɔ
balɪmɪnɔ.

⁶ Nɪmɪnɔ yɪ wa tɪ mana piini yiri yiri mɪnɔ dɪ
tɪ nagɪ a tɔnɔ. Die wɪa, vuonɔ mana nagɪ ɔ piini

dieke N̄m̄ūj Halikasika d̄i ȳna wa wa a t̄ūj s̄iba
 ɔ ȳna wa dene. Du yi f̄u piini d̄i yi d̄i f̄u ȳīn̄ji
 bala N̄m̄ūj w̄ia, d̄i m̄ɔ d̄i f̄u t̄uma f̄u yada d̄i s̄ina
 die,

⁷ ta du yi f̄u piinike d̄i yi d̄i f̄u sun̄jime f̄u
 chanchaal̄ū, d̄i v̄una d̄i f̄u sun̄ji, du yi d̄i f̄u
 daḡuma f̄u chanchaal̄ū, d̄i v̄una d̄i f̄u daḡu.

⁸ Ta d̄i b̄i yi d̄i f̄u kpan̄j̄is̄uma f̄u chanchaal̄ū,
 m̄ɔ d̄i f̄u yiwo dene. Du yi vuosi sun̄j̄i, d̄i v̄una
 f̄u sun̄jime be ān̄āj f̄u s̄ūj mana, ta du yi f̄u yaa
 yiko vuosi me, f̄u t̄umma yikoke t̄uma v̄un̄ū; ta
 du yi f̄u piinike d̄i yi d̄i f̄u ch̄iḡuma vuosisi z̄ɔɔl̄ū,
 d̄i m̄ɔ f̄u ch̄iḡuma z̄ɔɔl̄ū ān̄āj f̄u s̄ūj mana.

⁹ Vaa f̄u choti yi wusie choti, ta hama jadieke
 d̄i ȳine b̄ian̄, ta m̄ūn̄j̄i a p̄ɔḡūl̄i jadieke d̄i v̄una.

¹⁰ N̄i chome v̄un̄ū s̄iba vuon̄ ān̄āj ɔ n̄umb̄aa
 d̄i chone tāj dene wo, ta ȳma tāj j̄il̄ma.

¹¹ N̄i t̄umma ān̄āj n̄ūn̄j̄m̄ina ta daa yall̄uma
 wal̄unk̄p̄ias̄i, ta t̄umma t̄i Ȳɔm̄ot̄ien̄ t̄umaha
 ān̄āj n̄i s̄ūj mana,

¹² ta vaa n̄i tamaka ȳi n̄i s̄uḡif̄al̄ū, ta dime
 suguru n̄i wahala ma, ta j̄ūs̄uma N̄m̄ūj sān̄ja
 mana,

¹³ ta v̄ar̄i n̄i nyinti a ȳma n̄i n̄umb̄all̄i
 diekema d̄i wone wo, ta tuosime N̄m̄ūj vuosi
 d̄i ȳine chaan̄ū n̄i tige me ta yi ba chaant̄i.

¹⁴ N̄i j̄ūs̄i N̄m̄ūj d̄i ɔ yi alibarika a yi
 vuodiekema mana d̄i mugisinene n̄i, n̄i yi naa,
 n̄i daa j̄ūs̄uma N̄m̄ūj d̄i ɔ kakaat̄i a ȳi ba.

¹⁵ Du yi vuon̄ d̄i yaa s̄uḡif̄al̄ū, n̄i ḡban̄ n̄i
 yall̄uma s̄uḡif̄al̄ū ān̄āj wa, ta vuodieke d̄ian̄ d̄i
 yaa s̄uḡich̄ūs̄ū, n̄i yall̄uma s̄uḡich̄ūs̄ū ān̄āj
 wa.

16 Nı yallıma sɔŋanyili balımıŋ, ta daa yallıma kalinbaani, ama nı lagıma aŋaŋ wabıtı, ta daa yilime dı nı yaa ninyuorıŋ.

17 Nı daa tımma bıaŋ a yıma vuodiekemba dı tımna bıaŋ a yı nı; nı kpaŋŋı nı gbaŋ a yı wudieke vuon mana dı sıbına dı ka vına.

18 Nı kpaŋŋı nı gbaŋ a bemme aŋaŋ sɔgıdɔagıŋ aŋaŋ vuon mana.

19 N nımballı choti, nı daa keŋ a yı bıaŋ a yı vuodiekemba dı yine nı bıaŋ, ama nı vaa Nımıŋ tuŋ hanı mi. Dı maagıya Nımıŋ gbaŋkɔ ma dı, “Manıŋ n nyına ma yalla yiko dı n datı vuosi tıba; n balla n tuŋ hanı mi, Manıŋ Nımıŋ n balla naa.”

20 Ama nı yime sıba dı maagına Nımıŋ gbaŋkɔ ma dı, “Dı yı kɔŋ dı yallı fı dataaŋ, yı wa nyındiike, dı yı nyanyuule dı yallı wa yı wa nyaaŋ aŋ ɔ nyuu”; dama fı yie naa, yı wo wo viivi me.

21 Nı daa vaa bıaŋ nyaŋŋı nı, ama nı nagı tɔnvına a nyaŋŋı bıaŋ.

13

Tı mɔna tı tuosime nyıŋkɔra nva dene

1 Vuon mana mɔ ɔ tuosime tuŋgbaŋka nyıŋkɔraha nva; dama vuon wori ta yaa ɔ gbaŋ gbaŋ ɔ yiko ta ka ka nyıŋ Nımıŋ jigin. Nımıŋ yine vuodiekemba dı yalla yikoke dı yallı yiko.

2 Die wıa, vuodieke dı kana ka tuose nyıŋkɔraha nva zeti wo wudieke Nımıŋ dı yine, ta banıŋ vuosi mi nan ye tıbıdatıŋ.

3 Dı yı wo vuodiekemba dı yinene bıabɔ chıgına tuŋgbaŋka nyıŋkɔraha ŋmaamıŋ,

ama vuodiekemba di kana ka yie biabu ka chiga ba nmaamij. Du yi fu ka yaala fu chiguma jakuon nmaamij die nin yime wudieke di vuna ta v nan biri fu.

⁴ Dama v yiwo Nmij tuntuntu a toma wudieke di vuna a yia ni, ama du yi fu yie bian, die nin chiguma wa, dama v yaa sien di v datu fu tibun. U yiwo Nmij tuntuntu ta zie Nmij nan ma a data vuodiekemba di yinene bian tibun.

⁵ Die wia, di vuna ni tuosime nyinkoraha nua, daa ni faasina a chiga tibidatij wia, ama di yiwo wudieke di vuna.

⁶ Ni mu ni tumme lampo dama nyinkoraha yiwo Nmij tuntuntij, ta di yi ba tuma di ba nagu lampoke a miji daansima tugbanja.

⁷ Die wia, ni yi ba jadieke di yine ba suti, du yi sanja di kej tugi di ni tun vuota lampo, yaa nyindiekemba di muna di fu tun a lampo; ta yima ba mana jilima ta jama ba.

Choti wia

⁸ Ni daa yallima vuon hamij. Hamij dieke ni muna ni yallima yine, ni chome tan. Vuodieke di chone v chanchaalij, v yiwo wudiekemba mana miraha di dagina wa.

⁹ Dama miraha dagiya di, "Da kej tun hogokpana yaa daakpana tuma, da kej a kus vuon; da kej a gaari; da kej yaaluma lola anan fu chanchaan jaan" ta miraha atan di tialu a guti naa ma ta a mana di lagij a baari di, "Chome fu chanchaan siba fu chone fu gban gban die wo."

¹⁰ Du yi fu cho fu chanchaan, kaan yiwo bian; dama fu yaa choti di dagiya di di wa Nmij miraha mana.

¹¹ Dı mu wa ni yime naa dama ni siba sanja dieke ti benne wo di sina dene. Sanja tugya mu di ni hagi ni gbuu ma. Dama ti gbatitaanu sanja gbigiye mu, ka ka yaa siba die ti piiline a yi Yisa Masia yada wa.

¹² Yuku tianna mu, ta tuu di vuna. Die wa, ni vaa ti vaa lmu ma tumaha, ta nagi ti chaanu ma tuu taala nyinti.

¹³ Ni vaa an ti tumma vuu ma siba vuodiekemba di benne chaanu ma tumma, ta da nyume daan a bugime, yaa a tumma hogokpana yaa daakpana tumma, yaa ta tumma diguti tumma, yaa a tumma tuntumbiatu yiri yiri, yaa ta waga waagu yaa ta yaa nuunmaaru anan tu.

¹⁴ Ni vaa ti Yomutien Yisa Masia kagi ni, ama ta vaa ni nyunbanu luluatu, ta da yilime a wa.

14

Ni da chvsvima tu

¹ Ni tuo vuodiekemba yada di kana ka dala ta daa nuuma nuhagu anan ba, ba yada wa.

² Vuun wunu yada nan vaa u dii jaan mana, ama vuodieke yada di kana ka dala wa chvru wa nu.

³ Ama ni daa galuma tu ba dine yaa ba kana ka die jaan wa, dama Nmuu tuo ni mana mu.

⁴ Muna yine fu, fu baan buagi a balu chvsvi vuun tuntuntu? Di yiwo u gan gan u Yomutien wo baan balu di u tumaha vuna yaa di ka vuna. Ama u tumma nan di vuna dama u Yomutien wo nan buagi a yi an u tumma di vuna.

⁵ Vuosi batan̄ yile d̄i daraa atan̄ v̄una a t̄an̄ daraa atan̄, ta batan̄ d̄ian̄ d̄i yile d̄i daan̄ mana v̄una m̄n̄. Vuon̄ mana p̄oḡil̄i wudieke v̄ yine yada wa.

⁶ Vuodiekemba d̄i yilinene d̄i daan̄ kaan̄ v̄una a t̄an̄ daraa a tan̄ wa, t̄umma die a ȳma t̄i Ȳom̄utien̄ jul̄ma; ta vuodieke d̄ian̄ d̄i dine nyindiike mana, v̄ gban̄ v̄ yi die ta ȳma t̄i Ȳom̄utien̄ jul̄ma; dama v̄ waasa N̄m̄n̄ ka ma; ta vuodieke d̄ian̄ d̄i ch̄uar̄na nyindiikehe a tan̄ wa yiye die a ȳa t̄i Ȳom̄utien̄ jul̄ma ta v̄ gban̄ v̄ waasa N̄m̄n̄.

⁷ D̄u yi t̄i yaa miivoli yaa t̄i kpi, ka yiwo N̄m̄n̄ w̄a daa t̄i gban̄ gban̄ w̄a.

⁸ D̄u yi t̄i yaa miivoli, t̄i Ȳom̄utien̄ w̄a yine t̄i yaa miivolike; d̄u yi ta t̄i kpi, v̄ choti w̄a ta t̄i kpi. Die w̄a, d̄u yi t̄i kpi yaa t̄i yaa miivoli t̄i yiwo t̄i Ȳom̄utien̄ sut̄i.

⁹ Masia die kpiye m̄n̄ ta haḡi kun̄ me d̄i v̄ yi vuodiekemba d̄i yalla miivoli an̄an̄ kunti Ȳom̄utien̄.

¹⁰ Ta f̄on̄n̄ n̄n̄ bia yine f̄v̄ bala ch̄usa f̄v̄ n̄mb̄sa? Yaa bia yine f̄v̄ ka ȳa f̄v̄ n̄mb̄all̄i jul̄ma? T̄i mana nan daans̄i ken̄ a zie N̄m̄n̄ n̄n̄n̄a an̄ v̄ dii t̄i sar̄ya.

¹¹ D̄i maaḡya N̄m̄n̄ gban̄k̄v̄ ma d̄i,

“N senne beri naa, buurin̄ mana nan gbirigi n̄ n̄n̄n̄a,

ta vuon̄ mana nan bal̄ d̄i n̄ sen̄ yiwo N̄m̄n̄.

Man̄n̄ Nabidie N̄m̄n̄ bala naa.”

¹² Die w̄a, vuon̄ mana nan ken̄ bal̄ a ȳi N̄m̄n̄ v̄ wuyiike.

Da yi fu numbua nan

13 Die wɔa, ti daa chɔɔsuma ti chanchaalɔn sara, ama ta summa ti sɔgɔti ma di ti kaan yi wudieke di baan vaa ti numbua nan.

14 Ti Yɔmɔtien Yisa vaa man sɔba a baari di nyindiike wori ta yaa dɔgɔti ta ka vɔna anan diile. Ama du yi vuon di yi yada di nyindiike atan chwari, die nuɔ v vaa an ka chwari v jigin.

15 Du yi fu numbua sɔn di chɔɔsi jadieke fu dine wɔa, die nuɔ ka bi tɔma choti tɔma. Da vaa nyindiike dieke fu dine wo chɔɔsi fu numbua dieke Masia di kpine v wɔa wa.

16 Jadieke fu yilene di ka vɔna wa, daa vaa vuosi bali wɔbɔan yaa gamma ka ma.

17 Dama Nmɔn naari wɔbalika ka yi diile yaa nyuule wɔbalika, ama ka yiwo sɔgɔyalɔn anan sɔgɔvagan anan sɔgɔfali dieke Nmɔn Halikasika di yɔnana wa.

18 Vuodieke di dina Masia die, Nmɔn nan di yaa sɔgɔfalin anan wa, ta vuosi nan di yɔa wa julma.

19 Die wɔa, ni vaa ti kpanɔ ti gban a yime wudieke di baan yaa sɔgɔvagan a ken anan wudieke ti baan yi a sunɔi tan.

20 Ni daa ken chɔɔsi Nmɔn tɔma nyindiike wɔa. Nyindiike mana vɔna mɔn, ama di ka vɔna di fu dii nyindiike dieke di baan yi fu numbua yi ban.

21 Wudieke di mɔna di ni yi yiwo naa, di kɔa di ni vaa nɔn nɔbɔn anan daan nyuule yaa ni baan di yie wudieke di baan yi ni numbua yi ban.

²² Nı yine yada die yaa gamma nyindiike diile die wo, nı vaa ka bemme nı anan̄ N̄mı̄n̄ s̄ons̄ūn̄. Wudieke vuon̄ dı yine ta yile dı dı vı̄na ta ka chı̄l̄ı̄ya, s̄ugı̄fı̄al̄ı̄n̄ yı̄wo v̄ s̄ı̄tı̄.

²³ Ama dı̄ yı̄ v̄ chı̄l̄ı̄ yaa gamma jadieke v̄ dinene me, ama ta dii, die nı̄n̄ v̄ yı̄wo bı̄an̄, dama v̄ ka dii ke anan̄ yada. Dı̄ yı̄ vuon̄ dı̄ ka yı̄ yada dı̄ jaan̄ vı̄na, ama ta ken̄ yı̄ die, dı̄ yı̄wo bı̄an̄.

15

Yaa gamma chanchaalı̄n̄ sun̄ı̄n̄ wı̄a

¹ Tı̄nı̄n̄ vuodiekemba yada dı̄ hagarı̄na wa, m̄v̄ tı̄ sun̄ı̄ wo vuodiekemba yada dı̄ kana ka dala wa, ta daa tı̄mma tı̄ gban̄ gban̄ choti nyı̄na ma.

² Nı̄ vaa tı̄ mana бага bemme tı̄ nı̄mballı̄ ma ta sun̄ı̄ be an̄ ba dı̄a Yı̄sa Masia sieku vı̄nı̄n̄.

³ W̄v̄nı̄n̄ Masia die ka yaala v̄ yı̄ v̄ gban̄ gban̄ v̄ choti. Dı̄ maagı̄ya N̄mı̄n̄ gban̄k̄v̄ ma dı̄, “Vuodiekemba dı̄ zanana f̄v̄nı̄n̄ N̄mı̄n̄, zı̄a wa manı̄n̄.”

⁴ Wudieke mana dı̄ maagı̄na N̄mı̄n̄ gban̄k̄v̄ ma wa, maagı̄ya mı̄n̄ dı̄ tı̄ b̄ugı̄rı̄ a nyı̄n̄ ka ma. Ū gban̄k̄v̄ yı̄a tı̄ wa suguru ta bı̄ yı̄a tı̄ kpaadensı̄n̄ dı̄ tı̄ yallı̄ma tama.

⁵ N̄mı̄n̄ vuodieke dı̄ yınana suguru anan̄ kpaadensı̄n̄ yı̄ nı̄ s̄ugı̄balı̄mı̄n̄ sı̄ba Yı̄sa Masia dı̄ yaala die wo,

⁶ am̄v̄ nı̄ mana nan lagı̄sı̄ anan̄ s̄ugı̄balı̄mı̄n̄ a bı̄rı̄ N̄mı̄n̄ vuodieke dı̄ yine tı̄ Ȳom̄v̄tı̄en̄ Yı̄sa Masia Ch̄ōōn̄ wa.

Vuodiekemba dı̄ kana ka yı̄ Juu vuosi N̄mı̄n̄ jı̄amı̄n̄ wı̄a

7 Nı tuosime taŋ sıba Masia dı tuone nı dene wo amı Nımuŋ saan nan ye bırıŋ.

8 Dama Masia die bırıŋ wa Juu vuosisi tıntıntı, dı ı dagı dı Nımuŋ yiwo wusietieŋ, ta vaa nıa diekemba Nımuŋ dı yına nı chooŋkısılıba keŋ yi wusie,

9 ta bı vaa vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi dı bırı Nımuŋ ı zoolıncııgılaha wıa. Dı maagıya Nımuŋ gbanıku ma dı Davıdı die baarı dı:

“N nan bırı fı vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi jıgıŋ;
ta çıa yıla a bırı fı saan.”

10 Dı bı maagı dı:

“Nınuŋ vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi nı yallıma sıgıfıalıŋ, nınuŋ aŋaŋ Nımuŋ vuosi.”

11 Ka bı maagı dı:

“Nınuŋ vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi mana bırıma Nımuŋ,
buurıŋ mana bırıma wa.”

12 Azaya gbanı die maagıya Nımuŋ gbanıku ma dı:

“Jeesi haagıŋ nan daansı keŋ,
ı nan keŋ daansa vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi,
ta ba nan dı yaa tama ı ma.”

13 Nımuŋ vuodieke dı yına nı tamaka, nı yine wo yada wıa, suuli nı aŋaŋ sıgıfıalıŋ aŋaŋ sıgıdıbagıŋ amı nı tamaka nan dı guta aŋaŋ wınuŋ ı Halıkasıka haıruŋ wıa.

Wudieke wıa Pıoolı die dı maagına gbanıku gie aŋaŋ dembisi

14 N nımbalı, n sıba n sıñ ma dı nı berıñ vıına, ta nı sıba Nıññ wıaha vııññ ta bıağı kpaama tañ.

15 N maagınana gbañkɔ n dii wo dembisi dı n tınsı nı nı wıa a tañ, dama Nıññ die çığı wa n zɔɔlıñ,

16 ta vaa mañ yi Yisa Masia tontontɔ, dı n mɔsılma wɔvıınaha a yıma vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi, ta ba yi sıba piini a yıa wa, ta ɔ Halıkasıka nan vaa ba yi vuovıına ta fıala ɔ sıñ.

17 Yisa Masia wıa n nan bıağı kuule añañ n tɔnnana tıñ dieke a yıa Nıññı.

18 N yaala n dağı nı tıñ dieke Masia dı vana mañ yi, ama n kaañ bıağı a balı yaa gamma vuogaası tɔuma ma, ɔ vaa mañ balı ɔ wɔvıınaha a yı vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi, ta tıñ mamachi tɔnkɔuma diekemba dı vana ba yi yada.

19 Nıññ Halıkasıka hağıññ die vana mañ tıñ mamachi tɔmaha gie, die wıa n dene nyıñ Jerusalemi a dı dıa tığısı a keñ tığı Yilirikumi tıñ ma wa, ta die a mɔsıl Masia wɔvıınaha jıgıñ mana.

20 Die wıa, die n dı dıa mıñ añañ nıññmına ta mɔsıla Masia wɔvıınaha a yıa vuodiekemba dı yene ka wɔña; n ka yaala n ga jıgidieke vuon dı wone a mɔsıl wıaha,

21 dama dı maagıya Nıññ gbañkɔ ma dı;
 “Vuodiekemba ba yene ka mɔsıl ɔ wıaha a yı ba nan ye ke,
 ta vuodiekemba dı yene ka wɔñ ɔ wıaha nan sıba a çıası.”

Pöoli die di sanna di v kaagi Romi tñ vuosi dene

²² Wia pam die kagina mun sien man ka biagi ken a kaagi ni.

²³ Ama lele n kpatina n tumaha tungban ka gie chaaku naa, ta di yi bina pam wonna n yaalala di n ken a kaagi ni,

²⁴ ama lele n nan kaagi ni, man kaagi ni kvan chaan di kaan ybas pam, n nan di yaala di ni sunji mun an n ga Speeni tungban ma.

²⁵ Ama lele nñ, n gara Jerusalemi di n ga sunji Nmñ vuosi mi.

²⁶ Dama Yisa didusurñ diekemba di benne Masedonia anan Akaya tungbanis ma wa sanja mun di ba chias ligire a sunji Nmñ vuosi diekemba di benne Jerusalemi ma ta yi zoolntielibe.

²⁷ Di yiwo wusie di, di yiwo ba gban gban ba choti ba ya ba piinike mi. Di vuna di ba yi ba, dama Nmñ wovunaha die nyñ wa Jerusalemi vuosi jigin a ken ba jigin. Die wia di vuna di ba yi ba piinisi gie.

²⁸ Man ken Jerusalemi a nagu piinisi a yi ba n nan nyñ mi a ga Speeni tungban ma ta kaagi ni man ken gara mi.

²⁹ N siba a baaru man ken ken ni jigin, Masia sunjin nan di bie ti ma pam.

³⁰ N numball, ti Yomutien Yisa Masia saan ma anan Nmñ Halikasika choti wia, ni jussima Nmñ anan nuñmuna n wia ta sunji mun.

³¹ Ni jussu Nmñ di v kagi mun a nyñ vuodiekemba di kana ka yi Yisa Masia yada ta bie Judia tungban ma wa nuusi me, ta bi jussima

dı piini dieke n bala n nagı yı Nımun vuosisı, ba nan tuoke aňaň sƒgıfalıı.

³² Nı jıssı Nımun a yı munı naa, ı saagi, n nan dı yaa sƒgıfalıı, ta keı voosi bıta nı jıgın.

³³ Nımun vuodieke dı yınana tı sƒgıdıvaku bemme aňaň nı mana. Wusie.

16

Waasıı

¹ N yaala n balı nı yaa gamma tı taa Fiibi wıa, ı yiwo vuodieke dı yine Yisa dıdısrıba susunıırı Senkiria tıı ma.

² U keı keı nı munıı tuo wo tı Yımıtien saan ma sıba Nımun vuosisı dı mına ba tuo chaanı dene. Ta sunıı wo ı yaalnana sunıı dieke mana a nyına nı jıgın, dama ı sunıı wo vuosisı pam, aňaň n gbaı.

³ N waasa Pirisıla aňaň ı churu Akuyıla, vuodieke dı yine n chanchaalı tıntıntıı Yisa Masia tııma ma.

⁴ Die ba nagı wa ba mıı a gbatı n miivoli, die wıa maı waasa ba, daa n nyına ma waasınana ba, ama manıı aňaň vuodieke dı kana ka yi juu vuosisı ama ta yi Yisa dıdısrıba wa.

⁵ N bı waasa Yisa dıdısrııı dieke dı laganana ba tıgırı me ta jıama Nımını. Ta waasa n zıavııı Epanetusi, vuodieke die dı wolinne a yi Yisa dıdısrıı Asia tııgıbaı ma.

⁶ Ta waasa Meri, vuodieke die dı faasına a tıı a yı nı;

7 ta waasa Andironikusi aňaň Juniasi vuodiekemba dı yine n buuriň, ta die maň aňaň ba die dı lagıı a bie dansarıka ma wa; ta Masia tıntıntıba dı sıba vııııı, banıı ba wolinne a yi Masia dıdısırıı n ma.

8 Ta waasa n zıavıııı Ampiliatusı, vuodieke n chone tı Yımıtıeıı sieı me.

9 Ta bı waasa Hubanusı, vuodieke dı yine tı chanchaıı tıntıntı Masia tıımaha ma, aňaň n zıavıııı Sitakısı.

10 Ta waasa Apilısı, vuodieke dı yene magısıı ama ta bı dı Masia aňaň wusie wo, ta waasa Arisitobulusı tıgıı vuosi mana.

11 Ta bı waasa Herodonı, vuodieke dı yine n buuriň, aňaň vuodiekemba dı benne Nasisusı tıgıı me wo ta yi tı Yımıtıeıı dıdısırıba wa.

12 Ta bı waasa Tirifaana aňaň Tirifosa, vuodiekemba dı tınnana tı Yımıtıeıı tıımaha, aňaň n zıavıııı Pesisı, vuodieke dı faasına a tıı tıımaha a yıa tı Yımıtıeıı wo.

13 N bı waasa Rufusı, vuodieke dı faasına a tıımaha a yıa tı Yımıtıeıı wo, aňaň v nııı, vuodieke dı nagına mıı a bıııı v bıba wa.

14 Ta waasa Asikiritusı aňaň Feligonı aňaň Hemısı aňaň Patorobası aňaň Heması aňaň tı nııballı diekemba mana dı yine Masia dıdısırıba mı wo.

15 N bı waasa Filologusı aňaň Julia aňaň Nerusı aňaň v taa wa aňaň Olımpası aňaň Nıııııı vuodiekemba mana dı bene ba jigiri.

16 Nı waası taŋ vuunıj vuunıj. Masia dıdusırıba dı benne jiginı mana waasa nı.

Kpatıj kpaamıj

17 N nımballı n kpaama nı mıj, dı nı summa vuodiekemba dı puonene Yisa dıdusırıj ta kaga ba v sienı me, ta ka bı dı dagı dieke nı tuone wo, nı vuarı nı gbaŋ ta va ba.

18 Dama vuosi mi ka jıama tı Yomıtienı Masia ama ba dı wa ba gbaŋ gbaŋ ba lola. Ba yaa nuanansıj a gaama vuodiekemba dı kana ka sıba wa.

19 Vuonı mana wıjya mıj nı dına Masia wıvıunaha dene, die wıa n yaa wa sıgıfıalıj pam aŋaŋ nı. Ta yaala nı yallıma yıaŋ yaa gamma jadieke dı vıuna ma, ama nı da tuosime jabıaŋ.

20 Dı kaanı yvası aŋ Nı mıj vuodieke dı yınana tı sıgıdvagıj wa nan vaa aŋ nı tıbı tıbı Sitaani sikpenı me.

Tı Yomıtienı Yisa Masia sunıjı nı.

Waasıj bıbra

21 N tıntıj chanchaalıj Timoti waasa nı; ta n nımballı Lususi aŋaŋ Jasonı aŋaŋ Sosipata dıaŋ dı waasa nı.

22 Manıj Tesusi vuodieke dı maagına wudieke Pıolı dı bala naa waasa nı, tı Yomıtienı Yisa saanı ma.

23 Gayusi, vuodieke dı yine manıj Pıolı tiginı tienı wo, ta Masia dıdusırıj dı jıama v tıgiri me gbaŋ waasa nı. Erasıtusi, vuodieke dı yine tıka gie ligire gbıgbarıtı wa, wıunıj aŋaŋ tı nımbıa Kosıtusi gbaŋ waasa nı. ((

24 Tı Yomɔtien Yisa Masia sunɔi nı mana.))

Kpatıŋ Nɔmıŋ jɔvɔsıŋ

25 Nı vaa tı bırı Nɔmıŋ, dama ɔ biagina vaa nı ye yigi nı yadaka a yallı ken ken, anan die n mɔɔluna wɔvuna yaa gamma Yisa Masia ma wa, ka yuori a dagı nı wusie dieke die dı loburına wa bına bına die dı tianna wa.

26 Wɔnıŋ Nɔmıŋ naazɔaliba die tuohe mıŋ a maagıha a yi gbanıŋ ma ta yuori wusieke; ta Nɔmıŋ vuodieke dı benne sanɔa mana wa dı yi nɔan dı buurıŋ mana nan dı sɔba ka, amɔ ba nan yi Masia yada ta dı ɔ nɔan.

27 Wɔnıŋ ɔ nyuna ma ɔ yine Nɔmıŋ ta yi yıantien, vuon mana bırıma wa yaa gamma haahuu, Yisa Masia saan ma. Wusie.

liv

Konni
Konni NT (Ghana)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Konni

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 7 May 2025

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57